

2015-09-21

Samrådsredogörelse

Detaljplan för Kärrtorps centrum, fastigheterna Näskubben 2, Grönskar 2 m.m i stadsdelen Kärrtorp, Dp 2011-13548

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund.....	3
Förslagets syfte och huvuddrag.....	3
Hur samrådet bedrivits.....	3
Ämnesvisa synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstaganden.....	3
Förtätning och centrumutveckling	4
Arkitektur och gestaltning	5
Kulturmiljö	6
Sol och skugga	7
Offentlig- och kommersiell service	7
Gator och trafik	8
Tillgänglighet.....	10
Teknisk försörjning.....	10
Hälsa och säkerhet	11
Miljö- och klimataspekter	13
Övriga frågor	13
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	13
Föreslagna förändringar.....	14
Inkomna synpunkter	14
Statliga och regionala myndigheter och förbund	14
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	20
Övriga remissinstanser	30
Sakägare enligt fastighetsförteckning	32
Övriga, ej sakägare enligt fastighetsförteckning	35

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har genomfört plansamråd för detaljplan för Kärrtorps centrum, fastigheterna Näskubben 2, Grönskär 2 m.m i stadsdelen Kärrtorp under tiden 2015-05-11 – 2015-06-18. Under samrådet har ett 50-tal yttranden kommit in.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra nya bostäder och vidareutveckla Kärrtorps centrum för att skapa ett levande centrum som är bärkraftigt. Centrumet ska inbjuda till vistelse och utvecklas som mötesplats för boende och besökare i Kärrtorp. Syftet är också att bekräfta befintlig kulturhistorisk värdefull bebyggelse som idag inte är planenlig. Ny bebyggelse med ca 160 bostäder föreslås prövas på tre olika platser i Kärrtorps centrum och innebär att en befintlig förskola i kvarteret Näskubben samt Svenska bostäders kontorsfastighet i kvarteret Grönskär föreslås rivas.

Under samrådet har ett flertal synpunkter framförts. Flera remissinstanser och sakägare är positiva till att förslaget skapar nya bostäder i Kärrtorp som ligger nära centrum och god kollektivtrafik.

Länsstyrelsen anser att buller bör utredas ytterligare och föreslår förtydligande av plankartan i form av egenskapsbestämmelser för gatumark samt reglering av vibrationer.

Stadsmuseet bedömer att föreslagen nybebyggelse i Grönskär och Söderarm är möjliga att pröva men ställer sig tveksamt till föreslagen bebyggelse i kvarter Näskubben på grund av torghusets volym.

Skönhetsrådet ställer sig helt bakom stadsbyggnadskontorets förslag vad gäller planstrukturen. De anser att det föreslagna torghuset i kvarteret Näskubben kan ge platsen mer intimitet, något som blir positivt för busstorget och centrumanläggningen. Skönhetsrådet önskar en ljusare färgsättning inom kvarteret Söderarm och rekommenderar att fasadmaterialet inom kvarteret Grönskär ändras från tegel till puts likt omkringliggande bebyggelse.

Trafikkontoret önskar utökat utrymme för gatumark längs Söderarmsvägen och Kärrtorpsvägen för framtida cykelbanor.

Flera grannar motsätter sig delar av exploateringen då skuggbildning och försämrad utsikt skapar olägenheter. Flertalet boende i Kärrtorp motsätter sig att antalet parkeringsplatser minskar.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare i det fortsatta planarbetet:

- Gestaltning av den nya bebyggelsen.
- Kompletterande bullerbestämmelser i plankartan.
- Förtydligande av konsekvenser gällande buller i planbeskrivningen.
- Planbeskrivningen kompletteras med enkel riskbedömning gällande närheten till tunnelbanespår för kvarteret Grönskär.
- Dagvattenutredning kompletteras med beräkningar för 100-årsregn.
- Trafikfrågor kommer att studeras vidare i samråd med Trafikkontoret.

Vidare kommer mindre kompletteringar och justeringar av planhandlingar och underliggande utredningar behövas. Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och studeras vidare i det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Detaljplanens syfte är att möjliggöra nya bostäder och vidareutveckla Kärrtorps centrum för att skapa ett levande centrum som är bärkraftigt. Centrumet ska inbjuda till vistelse och utvecklas som mötesplats för boende och besökare i Kärrtorp. Syftet är också att bekräfta befintlig kulturhistorisk värdefull bebyggelse som idag inte är planenlig.

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2015-05-11 – 2015-06-18. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsför-teckningen. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, i Skarpnäcks stadsdels förvaltning, samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annons om samråd och Öppet Hus publicerades i lokaltidningen Mitt i Söderort / Hammarby Skarpnäck 2015-05-12. Öppet Hus hölls 2015-05-18 och 2015-05-19 i Reflexen vid Kärrtorpsplan där ca 350 personer, utöver stadens tjänstemän och byggherrar, närvarade.

Ämnesvisa synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstaganden

Nedan redovisas ämnesvis de synpunkter som inkom under samrådet. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje ämne.

Förtätning och centrumutveckling

Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Stockholm Business Region, Skönhetsrådet, Trafikkontoret, Yimby samt flera sakägare är positiva till att förslaget skapar nya bostäder i Kärrtorp.

Stockholm Business Region anser att det är viktigt att staden fokuserar på den täta stadsstrukturen för att öka boende och dagbefolkning samt att kopplingen mellan näringsliv och kulturliv utvecklas i centrum. Bolaget anser att det är viktigt att näringsliv och handel får en mer sammanhållen och central funktion.

Trafikförvaltningen i Stockholms län är positiva till att det planeras för nya bostäder i ett kollektivtrafikhärläge. Yimby är positiva till förtätning i Kärrtorp men anser att det borde exploateras mer inom det tunnelbanenärläget för att klara stadens högt uppställda bostadsmål. De anser bland annat att det skulle kunna tillskapas två stadskvarter inom kvarteret Näskubben samt att förgårdsmarken bör utgå då den saknar funktion. Inom kvarteret Söderarm föreslår de fönsterlösa brandgavlar för att möjliggöra framtida förtätning.

PRO Kärrtorp stödjer förslaget till ny bebyggelse i Kärrtorp men önskar att det endast uppförs hyresrätter. Även Skarpnäcks pensionärsråd påtalar bristen på hyresrätter till följd av utförsäljning av allmännyttiga hyresrätter.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd välkomnar nya bostäder i Kärrtorps centrum och är positiva till att staden planerar en upprustning av Kärrtorpsplan då det har varit ett önskemål sedan många år. Förskolan inom kvarteret Näskubben används endast för tillfälliga evakueringar och kvarteret lämpar sig väl för bostadsbebyggelse. Förskolebehovet som den tillkommande bebyggelsen genererar kan hanteras inom befintliga förskolor. Nämnden är även positiv till att den tomställda fastigheten inom kvarteret Grönskär rivs och ersätts med bostäder.

Några boende är generellt mot förtätning av Kärrtorp och vill istället behålla den glesa bebyggelsen med känsla av rymd. Andra boende vill att man bygger högre. En boende föreslår ett höghus på busstorget och andra föreslår påbyggnad på befintliga byggnader. I flera yttranden betonas kulturens roll för Kärrtorp. Särskilt Reflexen är viktig.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret bedömer att det är viktigt att tillvarata möjligheten att tillskapa nya bostäder i det kollektivtrafikhärläget som Kärrtorps centrum utgör för ett växande Stockholm i enlighet med Promenadstaden – översiktsplan för Stockholm.

En förtätning och utveckling för att göra den växande staden tillgänglig för fler, bedöms inte möjlig att genomföra utan någon

påverkan på omgivningen. I planarbetet bedöms att skälig hänsyn har tagits till den enskilde vid placering och volymstudier, men hänsyn har även tagits till stadsbild och kulturmiljö för att hitta en lämplig nivå för exploateringen.

I kvarteret Näskubben har olika placeringar studerats. Möjligheten att skapa två stadskvarter har uteslutits på grund av att bussarna kräver ett stort utrymme med svängradier m.m., att ett parkstråk skulle behöva omvandlas till gata och att det inte finns plats för tillräckligt stora kvarter.

Arkitektur och gestaltning

Planstruktur och skala

Skönhetsrådet ställer sig helt bakom stadsbyggnadskontorets förslag vad gäller planstrukturen. De anser att det föreslagna torghuset i kvarteret Näskubben kan ge platsen mer intimitet, något som blir positivt för busstorget och centrumanläggningen.

Stadsmuseet bedömer att föreslagen nybebyggelse i Grönsjär och Söderarm är möjliga att pröva men ställer sig tveksamt till föreslagen bebyggelse i kvarter Näskubben. Särskilt det sex våningar höga huset som föreslås vid busstorget, tvärställt till de befintliga lamellerna och till det öppna parkrummet, är problematiskt. Byggnaden utgör en ny typ i stadsdelen, ett tjockhus som inte inordnar sig i stadsdelens struktur. Stadsmuseet framför att bebyggelsen påverkar det ursprungliga stadsplanemönstret både till innehåll, topografi och skala. Närheten till höghuset intill, som Stadsmuseet anser vara en av de mest välgestaltade byggnaderna och en markör för centrum, påverkas negativt av den nya byggnadstypen som föreslås eftersom förhållandet i komposition förrycks. Stadsmuseet ser en fara i att placera nya typer av byggnader i detta centrala läge i stadsdelen. Det öppna centrala rum som är en fortsättning på Kärrtorpsplan och sluts av kvarteren Understen, Arkö, Viksten och Landsort skärs av. Stadsmuseet avstyrker den del av planen som medger ett tvärställt tjockhus i sex våningar i kvarteret Näskubben. En betydligt lägre byggnad kan dock prövas på platsen.

Många boende är generellt positiva till att det byggs men har önskemål om förändringar. Det finns flera boende som anser att bebyggelsen inom kvarteret Näskubben är för hög, medan några tycker att torghuset skulle kunna bli ännu högre.

Brf Karlsön anser att det är ett olämpligt angreppssätt att placera byggnaderna i kvarteret Söderarm i vinkel med tanke på den

grönklassade punkthusensembeln inom samma kvarter. Stadsdelens befintliga lamellhus utmärker sig genom långa och smala volymer medan de anser att de föreslagna byggnadernas typologi är ett slags mellanting mellan punkthus och lamellhus som känns främmande i området utan att tillföra något av värde.

Några boende föreslår påbyggnad på befintliga centrumhus. Vikten av tillgängliga bostäder med hiss påtalas.

Gestaltning

Skönhetsrådet anser att lamellhusen inom kvarteret Söderarm kan bli ett bra tillägg förutsatt att bostadshusen får en ljusare färgsättning för att bättre fungera i den befintliga miljön. Skönhetsrådet rekommenderar att fasadmaterialet i kvarteret Grönskär ändras från tegel till puts liksom omkringliggande bebyggelse. Rådet rekommenderar även en bearbetning av byggnadens takutformning.

Flertalet boende är tveksamma till den mörka färgsättningen på husen i kvarteret Söderarm. Även Stadsdelsnämnden föredrar en ljusare färgsättning av fasaderna.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret anser att en rimlig avvägning har gjorts vad gäller bebyggelsens volymer. Torghuset inom kvarteret Näskubben utgör en ny typ i stadsdelen, men byggnaden är viktig som ett avslut för busstorget. I detta kollektivtrafikhärläge är det rimligt med en högre exploatering. Stadsbyggnadskontorets bedömning är att sexvåningshuset inte konkurrerar med det 13 våningar höga punkthuset.

En avvägning har gjorts när det gäller bebyggelsens volymer och stadsbyggnadskontorets bedömning är att de tvärställda lamellerna på ett bra sätt sluter kvarteret Söderarm, skapar en skyddad gård och att de inte konkurrerar med punkthusensembeln.

En vidare bearbetning av gestaltningen av tillkommande bebyggelse kommer att göras inför granskningsskedet. Vidare fastställs materialval och färgsättning av bebyggelsen slutligen i bygglovsskedet.

Kulturmiljö

Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Länsstyrelsen delar synpunkter i den framtagna kulturmiljö- och konsekvensanalysen. De anser att det är positivt att punkthusen

inom kvarteret Söderarm förses med skyddsföreskrifter men önskar en argumentation som visar varför inte andra grönklassade byggnader inom planområdet skyddas.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Punkthusensembeln i kvarteret Söderarm ingår i planen eftersom bebyggelsen idag inte är planenlig och den grönklassade bebyggelsen har även kompletterats med skyddsbestämmelser. Det finns ingen ytterligare grönklassad bebyggelse inom planområdet. Kontorshuset och förskolan som avses rivas är gulklassade.

Sol och skugga

Boende i Brf Karlsön framför att de är oroliga för att deras bostäder på Karlsövägen 1 och 3 kommer att skuggas av den föreslagna bebyggelsen inom kvarteret Söderarm. Framför allt drabbas de nedersta våningarna. Den fria utsikten söderut kommer att försvinna och boende anser att den mörka färgsättningen kommer att påverka ljusinfallet negativt. De föreslår att lamellen längs Karlsövägen flyttas minst 2-3 meter söderut så att avståndet mellan byggnaderna blir minst 18 meter och/eller att man sänker bebyggelsen. Ett annat förslag är att endast bygga lameller längs Söderarmsvägen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Avståndet mellan den befintliga byggnaden Karlsövägen 1-3 och den planerade lamellen är ca 16,5 meter och kontorets bedömning är att en utökning till 18 meter i större grad inte skulle påverka ljusinfallet.

Solstudierna visar att främst de nedersta våningarna av Karlsövägen 1-3 skuggas, framför allt mellan kl 8-12 vid vårdagjämning. Förslaget innebär sämre ljusinfall och att utsikten begränsas, men en förtätning och utveckling bedöms inte möjlig att genomföra utan någon påverkan på omgivningen. Kontoret bedömer att skälig hänsyn för den enskilde har tagits vid placering av byggnaderna.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att olägenheter för närboende, såsom den negativa inverkan i form av ökad beskuggning, sämre utsikt och minskad tillgång till friyta i direkt anslutning till bostäder sannolikt inte är större än vad som är normalt i centrala delar av en tät och växande storstadsregion. Det allmänna intresset och nyttan av att skapa nya bostäder i kollektivtrafiknära lägen som detta är stort.

Offentlig och kommersiell service

Skarpnäcks pensionärsråd anser att utbudet av samlingslokaler har försämrats och att frågan bör finnas med i planeringen. Även boende uttrycker önskemål om fler lokaler, bland annat i

bottenvåningarna längs Kärrtorpsvägen. En boende efterfrågar ett bibliotek. I flera yttranden betonas kulturens roll för Kärrtorp. Särskilt Reflexen är viktig.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Det möjliggörs för mindre verksamhetslokaler i detaljplaneförslaget genom användningen centrumverksamheter. Inom den befintliga punkthusensembeln i kvarteret Söderarm samt kvarteret Näskubben finns det krav på en viss andel lokaler i bottenplanet. Tanken är att centrumfunktionerna ska koncentreras närmast Kärrtorpsplan och därför finns det inga krav på lokaler mot Kärrtorpsvägen, men planen möjliggör både bostäder och centrumverksamheter. Inom användningen centrumverksamhet ryms även bibliotek. Kulturförvaltningen ansvarar för biblioteksverksamhet.

Gator och trafik

Gång- och cykeltrafik

Trafikkontoret önskar utökat utrymme för gatumark längs Söderarmsvägen och Kärrtorpsvägen för framtida cykelbanor. Kärrtorpsvägens sträckning längre västerut är utpekad som huvudstråk i stadens cykelplan och trafikkontoret planerar att i den reviderade versionen av cykelplanen utöka huvudstråket österut.

Trafikkontoret ser positivt på att trottoarer föreslås breddas till 2,25 m i anslutning till den tillkommande bebyggelsen.

Det finns boende som önskar att staden planerar för minskad biltrafik och istället prioriterar cykel och kollektivtrafik. Boende vill behålla Kärrtorpsplan bilfri. PRO Kärrtorp anser att det är otillfredsställande att det saknas cykelbanor i centrum.

Kollektivtrafik

En boende påpekar att det är viktigt att ge plats åt busstrafiken och att man minskar olycksrisken. Några boende påtalar att kollektivtrafiken behöver utökas med bussar och föreslår att man öppnar upp för en ny entré till tunnelbanan från norr. En boende föreslår att bussens vändplan flyttas till IP.

Trafikkontoret önskar vara delaktig i fortsatt dialog kring busstorget tillsammans med Trafikförvaltningen.

Biltrafik och parkering

Trafikkontoret önskar att utfartsförbud läggs in i detaljplanen så att in- och utfart styrs till några få ställen. Trafikkontoret har även önskemål om att angöring illustreras i plankartan. Kontoret anser att en lastficka till miljöstugan i kvarteret Söderarm är nödvändig. Om sophämtning inom kvarteret Näskubben sker från Kärrtorpsvägen så behöver en lastficka inrymmas. Trafikkontoret påpekar att garaget under kvarteret Näskubben behöver medge fri höjd för lastbilar och

tunga fordon eftersom varuleveranser till lokalerna i bottenvåningen måste ske den vägen.

En del boende vill att man ersätter och utökar antalet avgiftsfria parkeringsplatser. De är oroliga för att förtätningen av stadsdelen minskar antalet parkeringsplatser. En boende påpekar att fler handikapparkeringar behöver utökas. Några boende önskar fler kantstensparkeringar längs Karlsövägen och Söderarmsvägen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att det är positivt att fler parkeringsplatser som kan stödja centrumhandeln skapas centralt vid busstorget. Stockholm Business Region anser att det är bra att befintlig centumparkering utökas men önskar ytterligare parkeringsplatser som kan stödja centrumhandel. Även PRO Kärrtorp önskar bättre parkeringsmöjligheter för kunder.

Några boende påpekar att bilarna på Kärrtorpsvägen kör fortare än tillåtet. En boende påpekar att trafiksäkerheten behöver öka, t.ex. vid korsningen Kärrtorpsvägen-Vikstensvägen.

Brf Svenska Högarna 4 framför att deras medlemmar redan idag har svårigheter med att hitta lediga parkeringsplatser i närheten av fastigheten och uttrycker sin oro över att den nya bebyggelsen medför att trycket på parkeringsplatserna ökar ytterligare. De är även oroliga för störande buller från Kärrtorpsvägen.

Stockholm Parkering väljer att inte lämna några synpunkter på planförslaget.

Boende har önskemål om att det skapas plats för parkering längs Karlsövägen. Boende oroas även av kombinationen av befintlig trafik med varutransporter till Kärrtorps centrum och tung byggtrafik.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Behov av och möjlighet att ge utrymme för cykelbanor har, i samråd med trafikkontoret, översiktligt studerats under planprocessen. En ny översyn kommer att göras tillsammans med trafikkontoret. Även andra trafikfrågor som utfartsförbud, angöring, påverkan på sophantering m.m. studeras vidare.

Busstorget och möjliga alternativa placeringar av vändplats har studerats. Enligt SL är det inte motiverat med en ändhållplats vid Kärrtorps IP eftersom resandeunderlaget finns vid tunnelbanan.

En inventering har gjorts av antalet parkeringsplatser i området. I förhållande till bilinnehav och parkeringsbehov bedömer stadsbyggnadskontoret att det är möjligt att minska antalet parkeringsplatser och använda parkeringsytor för bostadsexploatering.

Parkeringen på busstorget är främst till för att stödja centrumhandeln vilket är motivet till ett utökat antal centumparkeringar och ett minskat antal boendeparkeringar. Den tillkommande bebyggelsen kommer att ha parkeringsgarage med ett parkeringstal på 0,5 per bostad, vilket bör vara tillräckligt i ett så kollektivtrafikt nära läge som planområdet utgör och där samtliga bostäder ligger inom 300 meter från tunnelbanestationen.

Tillgänglighet

Trafikkontoret beskriver problemet med låg tillgänglighet i Kärrtorps centrum med dess tre olika nivåer och påpekar vikten av att kontorets avdelning för stadsmiljö, drift- och underhåll och landskap är delaktiga i dialogprocessen vid utformning av torget.

Några boende vill att tillgängligheten på torget ökas.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret delar trafikkontorets uppfattning och för gärna dialog kring tillgänglighet. Tillgänglighet beaktas när ett nytt gestaltungs-förslag för torget tas fram.

Teknisk försörjning

Dagvatten

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att dagvattenutredningen bör kompletteras med beräkningar för 100-årsregn med klimatfaktor. Stockholm Vatten påpekar att det är viktigt att dagvattenreducerande åtgärder vidtas, i första hand genom infiltration och i andra hand genom magasinering och utjämning.

Vattenförsörjning, spillvatten

Stockholm Vatten framför att anslutning för vatten och spillvatten för kvarteret Näskubben kan ske genom befintlig anslutningspunkt vid Kärrtorpsvägen. VA-stråket som går över busstorget berörs inte av planförslaget. För kvarteren Söderarm och Grönskär kan VA-anslutning ske till befintliga ledningar i Söderarmsvägen respektive Lågsjärsvägen.

Vattentrycket i befintliga ledningar varierar mellan +90 m och +110 m över stadens nollplan, vilket innebär att den planerade bebyggelsen måste ha intern tryckstegring. Detta bekostas inte av Stockholm Vatten.

El/Tele

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. De önskar att denna ståndpunkt noteras i planhandlingar.

Värme

Fortum Värme önskar att hänsyn tas till befintliga fjärrvärmeledningar.

Avfallshantering

Stockholm Vatten Avfall ser positivt på att det planeras för maskinell hantering av hushållsavfall. De önskar att stadens riktlinjer ”Projektera och bygg för god avfallshantering” följs. Trafikkontoret önskar ett förtydligande kring att avfallshantering ska ske inom kvartersmark.

Räddningstjänst

Storstockholms brandförsvaret anser att brandpostsystemet i området är glest och att behovet av nya brandposter bör ses över inom ramen för planen. Rekommendationen är ett avstånd på 75 meter från brandpost till uppställningsplats för räddningsfordon.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Dagvattenutredningarna kompletteras med beräkningar för 100-årsregn med klimatfaktor.

Kontoret noterar Stockholm Vatten/Avfall, Fortum, Skanovas och Stockholms brandförsvares synpunkter inför det fortsatta arbetet. Vidare samordning mellan ledningsrättshavare och exploatör fortsätter under planprocessen och regleras i avtal före antagande.

Hälsa och säkerhet**Buller och vibrationer**

Länsstyrelsen menar att boende inom kvarteret Näskubben kan bli utsatta för höga bullernivåer, även med lågfrekvent buller, vibrationer och höga luftföroreningshalter. I bullerberäkningarna, som anger en ekvivalent ljudnivå på 60 dBA vid fasad, är det illustrerat trottoarmark mellan hus och torg, vilket inte regleras i detaljplanen. Länsstyrelsen anser att plankartan närmare bör reglera utformningen av den allmänna platsmarken för busstorget och att det i handlingarna tydligt framgår att planförslaget blir hälsomässigt godtagbart i denna del.

Inom kvarteret Söderarm föreslår länsstyrelsen att fler sovrum skulle kunna orienteras mot luddämpad sida. Inom kvarteret Grönskär anser länsstyrelsen att det behöver klargöras att tillräcklig skärmning och dämpning kan ske även mot vibrationer och ev.

gnisselljud med mera. Reglering av ljudreduktion i fasaden för tystare inomhusnivå i detta läge bör övervägas.

Trafikförvaltningen i Stockholms län föreslår att risken för såväl stomljud som vibrationer i den nya bebyggelsen utreds. Eftersom planområdet trafikeras av buss behöver även störningar från denna beaktas. Trafikförvaltningens erfarenhet är även att framförallt lågfrekvent buller vid tomgångskörning och start upplevs som störande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden önskar att planbeskrivningens avsnitt om konsekvenser gällande buller förtydligas. Det bör framgå att det för vissa lägenheter krävs extra åtgärder för att klara Stockholmsmodellen för buller.

Flera boende är oroliga för ökade bullerstörningar som trafikökning men även byggarbeten kan medföra.

Risk

Storstockholms brandförsvaret påtalar att planområdet ligger i närheten av spårbunden trafik, där risk för urspärning eller suicidhändelser finns. Myndigheten rekommenderar en bebyggelsefri zon om 25 meter från spår, men avståndet kan minskas om risknivån är låg eller om kompletterande riskreducerande åtgärder införs. Storstockholms brandförsvaret anser att risknivån inom planområdet sannolikt inte är förhöjd och att SBK bör kunna utföra en enklare riskbedömning.

Markföroreningar

Länsstyrelsen understryker vikten av att frågan om markföroreningar kommer in tidigt i processen för att minska riskerna för eventuell spridning och exponering av föroreningar vid markgrepp. Vidare arbete på området ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det bör göras en översiktlig markprovtagning inom fastigheten Näskubben 2 där det tidigare har funnits en miljöstation med mottagning av farligt avfall.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Bullerutredningar och planhandlingar kommer att bearbetas utifrån Länsstyrelsens synpunkter. Stadsbyggnadskontoret tittar vidare på om det är aktuellt att komplettera plankartan med en planbestämmelse om vibrationer.

Kontoret ser på möjligheten att utföra en riskbedömning.

Provtagningar för markföroreningar på fastigheten Näskubben 2 genomfördes i maj 2015. Proverna visar på att marken inte är förorenad.

Miljö- och klimataspekter

Skyddsvärd art

Miljö- och hälsoskyddsnämnden önskar att det kontrolleras om växten Vit kattost (*Malva pusilla*) finns kvar inom fastigheten Näskubben 2 och om det i så fall är möjligt att flytta den till annan plats i närområdet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Frågan kommer att studeras under planprocessen. En inventering planeras att göras.

Övriga frågor

Genomförande

Trafikförvaltningen i Stockholms län önskar bli kontaktad av Stockholms stad för upprättande av ett genomförandeavtal som ska vara undertecknat innan det att detaljplanen antas.

Exploateringskontoret meddelar att innan detaljplanen antas ska ett avtal upprättas mellan bolagen och staden, vilket exploateringsnämnden beslutar om.

Remiss

Trafikverket upplyser om att Luftfartsverket bör få planen på remiss eftersom föreslagen exploatering har en totalhöjd som överstiger 20 meter.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Exploateringsnämnden kontaktar Trafikförvaltningen i Stockholms län för upprättande av genomförandeavtal.

Detaljplanen har skickats till Luftfartsverket på remiss och Luftfartsverket har ingen erinran mot planförslaget.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Kontoret konstaterar att de flesta remissinstanser och boende är i huvudsak positiva till att planförslaget skapar nya bostäder i Kärrtorps centrum samt att det ökar kundunderlaget för centrumverksamheterna.

Dock framförs synpunkter på att tillräcklig hänsyn inte tagits till kulturmiljö och befintlig bebyggelse, exempelvis anses att torghuset inom kvarteret Näskubben får en för hög volym.

Flera grannar motsätter sig intilliggande bebyggelse eftersom den skapar olägenheter såsom t.ex. mindre ljusinsläpp och sämre utsikt.

Kontoret har under planprocessen vägt olika intressen mot varandra. Det allmänna intresset och nyttan av att skapa nya bostäder i kollektivtrafikhärlägen är ett väsentligt och övervägande intresse. Dessutom har Stadsbyggnadsnämnden gett kontoret i uppdrag att öka exploateringen inom planområdet då start-PM redovisades.

Kontoret bedömer att föreliggande förslag stämmer överens med intentionerna i stadens översiktsplan Promenadstaden, om att utveckla kollektivtrafikhärlägen med målsättningen att skapa mångsidiga och täta stadsmiljöer med en stor blandning av boende, grönområden och parker, verksamheter, arbetsplatser och service. Kontoret anser således att påverkan på befintliga bostäder bedöms som godtagbar i en växande stad.

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare:

- Gestaltning av den nya bebyggelsen.
- Kompletterande bullerbestämmelser i plankartan.
- Förtydligande av konsekvenser gällande buller i planbeskrivningen.
- Planbeskrivningen kompletteras med enkel riskbedömning gällande närheten till tunnelbanespår för kvarteret Grönskär.
- Dagvattenutredning kompletteras med beräkningar för 100-årsregn.
- Trafikfrågor kommer att studeras vidare i samråd med Trafikkontoret.

Vidare kommer mindre kompletteringar och justeringar av planhandlingar och underliggande utredningar behövas. Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående revideringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Inkomna synpunkter

Nedan redovisas en sammanfattning av inkomna synpunkter. För yttrandena i sin helhet hänvisas till planakten för projektet, dnr 2011-13548. Planakten för ärendet finns tillgänglig i Tekniska Nämndhuset på Fleminggatan 4.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har fått in ett förslag till detaljplan med ovanstående rubricering för samråd i enlighet med 5 kap. 11 § plan- och

bygglagen, (PBL 2010:900). Syftet med planen är att möjliggöra förtätning med bostäder i Kärrtorps centrum. Tre fastigheter utgör en detaljplan, som sammanlagt möjliggör 160 nya bostäder. Befintliga punkthus inkluderas i planen för att bekräfta befintliga förhållanden och säkerställa det kulturhistoriska värdet.

Av 5 kap. § 14 PBL följer att länsstyrelsen under samrådet särskilt ska tas till vara och samordna statens intressen, bland annat genom att ge råd om tillämpningen av 2 kap., verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och verka för att en bebyggelse eller ett byggnadsverk inte blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att ett antagande av en detaljplan enligt förslaget inte kommer att prövas. Länsstyrelsen förutsätter därvid klargöranden i frågor avseende buller och andra hälsoaspekter som efterfrågas nedan.

Prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Synpunkterna nedan syftar till att ge kommunen underlag, råd och synpunkter inför nästa skede i planprocessen. Kommunen får på så sätt möjlighet att förtydliga och/eller komplettera planförslaget, så att ett statligt ingripande kan undvikas.

Buller och luftkvalitet

I förslaget placeras ett bostadshus intill busstorget. Det innebär att boende kan bli utsatta för höga bullernivåer, även med lågfrekvent buller, vibrationer och höga luftföroreningshalter. Det accentueras av att det är enkelsidiga lägenheter som avses enligt illustrationer. Enligt plankartan ansluter bostadshuset till allmän platsmark "GATA" utan avståndsskapande kvartersmark till trafikytorna. I bullerberäkningarna, som anger en ekvivalent ljudnivå på 60 dBA vid fasad, är det illustrerat trottoarmark mellan hus och torg. Länsstyrelsen anser att plankartan närmare bör reglera utformningen av den allmänna platsmarken för busstorget och att det i handlingarna tydligt framgår att planförslaget blir hälsomässigt godtagbart i denna del.

Bebyggelsen är placerad nära bullerkällor med höga bullernivåer utanför fasadpartier, särskilt vid Söderarmsvägen. I detta läge redovisas lägenhetslösningar med sovrummen orienterade mot den bullerutsatta sidan. I en bullerutredning påtalas betydelsen av att i bullerutsatta miljöer tillse att ljudnivån inomhus dämpas utöver Boverkets minikrav, vilket dock inte reglerats i förslaget. Ett alternativ till att reglera ljudisolering av ljudreducering i fasaderna i

lämplig planbestämmelse kan vara att se till att fler sovrum orienteras mot ljuddämpad sida.

För bostadshuset invid tunnelbanespåren behöver klargöras att tillräcklig skärmning och dämpning kan ske även mot vibrationer och ev. gnisselljud med mera. Reglering av ljudreduktion i fasaden för tystare inomhusnivå i detta läge bör övervägas.

Markföroreningar

Inom området finns inga objekt i Länsstyrelsens databas över eventuellt förorenade områden. Det kan dock ha funnits miljöfarliga verksamheter på platsen som inte Länsstyrelsen har någon kännedom om. I urban miljö är det vanligt förekommande med fyllnadsmassor med okänt innehåll. Dessa fyllnadsmassor kan innehålla föroreningar. Det är viktigt att frågan om föroreningar kommer in tidigt i processen för att minska riskerna för eventuell spridning och exponering av föroreningar vid markingrepp. Vidare arbete på området ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Råd enligt 2 kap. PBL

Kulturmiljö

Planområdet ligger inte inom riksintresse för kulturmiljövården men har stora kulturhistoriska värden vilket Stockholms stadsmuseums klassificering och den i samband med planarbetet framtagna kulturmiljö- och konsekvensanalys visar.

De grönklassade punkthusen i kv. Söderarm förses med skyddsföreskrifter vilket är positivt. Det skulle dock vara önskvärt med en argumentation som visar varför inte andra grönklassade byggnader inom planområdet skyddas.

Den kulturmiljö- och konsekvensanalys som tagits fram har Länsstyrelsen inga invändningar mot utan delar de synpunkter som framförs där.

Behovsbedömning

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning på nuvarande underlag att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan.

Luffartsverket

LFV har som sakägare av CNS-utrustning inget att erinra om etableringen. Med CNS-utrustning menas utrustning för kommunikation, navigation och radar (Communication, Navigation, Surveillance). Analysen grundar sig på Svensk standard 477 10 12 utgåva 1:1991 ”Skyddsavstånd för luftfartsradiosystem mot aktiva och passiva störningar för elektronisk kraftöverföring och tågdrift”, Standardiseringskommissionen i Sverige samt på ICAO DOC o15.

VIKTIGT: I vårt remissvar har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd

av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen. MSA är den hinderyta som är störst och står för ”Minimum Sector Altitude”.

Trafikförvaltningen (tidigare SL)

Om planen

Detaljplanens syfte är att möjliggöra nya bostäder och vidareutveckla Kärrtorps centrum för att skapa ett levande centrum som är bärkraftigt. Centrumet ska inbjuda till vistelse och utvecklas som mötesplats för boende och besökare i Kärrtorp. Syftet är också att bekräfta befintlig kulturhistorisk värdefull bebyggelse som idag ej är planenlig.

Planområdet omfattar två delar av Kärrtorps centrum:

1. Den högre nivån vid Lågskärsvägen/Söderarmsvägen
2. Den lägre nivån med busstorget och parkeringsplatsen.

Kärrtorps centrum har god tillgång till kollektivtrafik genom tunnelbanans gröna linje. Det tar 8 minuter till Södermalm och en kvart till T-centralen. Dessutom finns det två busslinjer, en nattbusslinje samt lokalbussar som endast trafikerar stadsdelen.

Trafikförvaltningens synpunkter

Trafikförvaltningen är positiva till att det planeras för nya bostäder i kollektivtrafiknära läge. Det planerade busstorget är i enlighet med vad Stockholms stad och trafikförvaltningen har kommit överens om vid tidigare möten. Trafikförvaltningen vill fortsatt delta i det arbete som påbörjats.

Det är svårt att utläsa vad som avses med den nuvarande närtrafiklinjen. Trafikförvaltningen förutsätter att inga förändringar sker med denna, avseende dess hållplatslägen.

Buller

I och med närheten till tunnelbanan föreslår trafikförvaltningen att Stockholms stad utreder risken för såväl stomljud som vibrationer i den nya bebyggelsen.

Eftersom planområdet trafikeras av buss behöver även störningar från denna beaktas. Trafikförvaltningens erfarenhet är även att framförallt lågfrekvent buller vid tomgångskörning och start upplevs som störande. Dessa problem kan till exempel uppkomma vid korsningar och busshållplatser. För planerad bebyggelse som vetter mot gator som trafikeras av buss ska utformningen av fastigheterna ske så att Folkhälsomyndighetens riktvärden för lågfrekvent buller innehålls i sovrum.

Genomförande

Då tunnelbanan befinner sig i planområdets närhet bedömer Trafikförvaltningen att sprängningsarbeten för den planerade exploateringen kommer att påverka befintlig tunnelbaneanläggning varför grundläggningsarbetena ska utföras i enlighet med SL:s föreskrifter. Innan inflyttning sker i bostäder och lokaler ska verifierande mätningar utföras för att säkerställa att kraven formulerade i planbestämmelserna är uppfyllda.

Stockholm stad bör kontakta SLL Trafikförvaltningen för upprättande av ett genomförandeavtal. Avtalet ska vara undertecknat innan det att detaljplanen antas.

Storstockholms Brandförsvär (SSBF)

Storstockholms brandförsvär (SSBF) har av Stadsbyggnadskontoret (SBK) erbjudits möjlighet till yttrande avseende rubricerat ärende. Yttrandet behandlar hantering av olycksrisker samt möjlighet till räddningsinsatser. Olycksrisker samt möjlighet till räddningsinsats ska beaktas i planprocessen för att tillgodose krav på hänsyn till människors hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, enligt plan- och bygglagen (SFS 2010:900). Olycksrisker är dessutom att betrakta som en olägenhet enligt miljöbalken (SFS 1998:808) och ska beaktas i planers och programs behovsbedömningar samt eventuella miljökonsekvensbeskrivningar.

Hantering av olycksrisker

När ett planärende inkommer som remiss för första gången till SSBF utförs en övergripande riskidentifiering avseende olycksrisker inom planområdet och i dess närhet. Denna riskidentifiering utgår från de databaser som SSBF har till förfogande samt den lokalkännedom SSBF har kring området. Följande typer av olycksrisker har SSBF beaktat vid denna riskidentifiering:

- Transport av farligt gods (väg/järnväg)
- Riskfylld verksamhet
- Spårbunden trafik
- Översvämning
- Suicidrisk

Utifrån riskidentifieringen har SSBF funnit att aktuellt planområde ligger i närheten av spårbunden trafik, där risk för urspärning eller suicidhändelser finns. I övrigt har SSBF ingen kännedom om några ytterligare riskkällor i närområdet som bedöms kunna medföra sådana risknivåer för föreslagna detaljplan att de behöver utredas vidare.

Spårbunden trafik

Område 1 ser ut att vara det som kan vara utsatt i detta avseende. Länsstyrelsen rekommenderar att en bebyggelsefri zon om 25 meter från järnväg. Skyddsavståndet från järnväg avser bland annat risker förknippat med avåkningar samt urspårning. Detta bör även kunna appliceras som rekommenderat skyddsavstånd för t.ex. tunnelbanan där urspårning är en potentiell olycksrisk. Detta avstånd kan minskas om risknivån visas vara låg alternativt om kompletterande riskreducerande åtgärder införs. Hur stor risken kan anses vara beror bland annat på avstånd till spår, hastighet vid platsen, trafikfrekvens, topografi, kurvor med mera.

Suicidrisk

I och med att det inom planområdet planeras för spårområdesnära bebyggelse vilka kan medföra risk för suicid, anser SSBF att frågan vad gäller suicidrisk bör lyftas under planarbetet. Åtgärder för att förhindra suicid kan exempelvis vara stängsel, hinder för hoppning, skyltar med nummer till sociala organisationer och så vidare.

SSBF:s kommentar gällande befarad risknivå

Med hänsyn till bland annat relativt långa avstånd bedömer SSBF att risknivån inom planområdet sannolikt inte är förhöjd. SSBF anser därför att SBK själva bör kunna utföra en enklare riskbedömning, utan att anlita konsultstöd av sakkunnig. SSBF kan vid behov hjälpa SBK med denna typ av enklare riskbedömningar.

Möjlighet till räddningsinsatser

Utifrån tillgängligt underlag har SSBF i detta skede inga anmärkningar på planerad bebyggelse ur ett räddningsinsatsperspektiv. Framkomligheten, tillgänglighet och tillgång till brandvatten vid händelse av en räddningsinsats måste beaktas i det fortsatta planarbetet och i projekteringen. Information om möjligheter till utrymning via räddningstjänstens stegutrustning finns i vägledningsdokumentet "Utrymning via räddningstjänstens utrustning".

Vid planering av ny bebyggelse behöver hänsyn tas till tillgång av brandvatten. Utifrån SSBF:s underlag ser det ut som att brandpostsystemet i området är glest. SSBF anser därför att behovet av nya brandposter vid området bör ses över inom ramen för planen. För ett konventionellt brandpostsystem rekommenderar SSBF ett avstånd om 75 meter från brandpost till uppställningsplats för räddningsfordon, dvs. 150 meter mellan två brandposter. Mer information om SSBF:s syn gällande brandvatten finns i vägledningsdokument VL 2014-12.

Trafikverket

Trafikverket Region Stockholm har mottagit rubricerade ärende och yttrar sig i egenskap som ansvarig för trafikslagsövergripande och långsiktig planering av det samlade transportsystemet inom regionen. Planens syfte är att möjliggöra för ny bebyggelse och att vidareutveckla Kärrtorps centrum.

Trafikverkets synpunkter

Trafikverket vill upplysa om att LFV bör ha planen på remiss då föreslagen exploatering har en totalhöjd på över 20 m. Detta framgår av Länsstyrelsens senaste nyhetsbrev, se länk. I övrigt har Trafikverket inga synpunkter.

Försvarmakten

Försvarmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar**Exploateringskontoret**

Exploateringsnämnden har deltagit i arbetet med rubricerade detaljplan, avseende bostadsbebyggelse på fastigheterna Näskubben 2, Grönskar 2 samt Söderarm 1, i Kärrtorps Centrum.

Kontoret kommer inte att redovisa plansamrådet för exploateringsnämnden i enlighet med nämndens beslut att kontoret kan besvara vissa plansamråd på delegation.

Innan detaljplanen antas ska ett avtal upprättas mellan bolagen och staden. Exploateringsnämnden kommer att besluta om dessa avtal. Exploateringskontoret har för övrigt inga synpunkter på detaljplanen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att följande beaktas i fortsatt planarbete:

1. Planbeskrivningens avsnitt om konsekvenser gällande buller bör förtydligas. Det bör framgå att det för vissa lägenheter krävs extra åtgärder för att klara Stockholmsmodellen för buller.
2. Dagvattenutredningen bör kompletteras med beräkningar för 100-årsregn med klimatfaktor.
3. Det bör göras en översiktlig markprovtagning på fastigheten Näskubben 2.
4. Det bör kontrolleras om växten Vit kattost (*Malva pusillia*) finns kvar inom fastigheten Näskubben 2 och om det i så fall är möjligt att flytta den till en annan plats i området.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har från stadsbyggnadsnämnden fått rubricerat förslag till detaljplan för synpunkter senast den 18 juni 2015.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för ca 160 nya bostäder på tre olika platser i Kärrtorps centrum, samt att vidare utveckla centrum så att det bli mer levande och bärkraftigt.

Förvaltningen fattar detta beslut enligt delegation från miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Motivering

Planområdet ingår i ett program som var på samråd 2004.

Föreliggande planförslag går inte emot de synpunkter som nämnden lämnade vid programskedet. Bebyggelsen som föreslås på fastigheterna Söderarm och Grönskär fanns inte med i programmet, men denna ställer sig nämnden positiv till eftersom den ligger väl i linje med nämndens synpunkt om att förutsättningarna för högre exploateringsgrad norr om centrum borde utredas.

Miljöförvaltningen har tidigare lämnat underlag för bedömning av miljö- och hälsofrågor för aktuell detaljplan. Den viktigaste frågan som togs upp var buller. Nämnden anser att bostäderna har getts en acceptabel lösning gällande buller, men att det behöver göras vissa förtydliganden i planbeskrivningen om bulleråtgärder. Frågor om markföroreningar och en skyddsvärd art som togs upp i underlaget finns inte med i planhandlingarna. Nämnden anser att dessa frågor bör beaktas i planarbetet.

Buller

Nämnden anser att planbeskrivningens avsnitt om konsekvenser gällande buller bör förtydligas. Det bör framgå att det för vissa lägenheter krävs extra åtgärder för att klara Stockholmsmodellen för buller. Det krävs åtgärder i form av delvis inglasade balkonger, täta räcken på balkonger, lokala skärmar på balkonger eller absorber i balkongtak, vilket framgår av bullerutredningen som gjorts för planen. Nämnden anser att planbeskrivningen ger en förenklad bild av bullersituationen som kan misstolkas, eftersom det står *”ljudnivåer enligt Stockholmsmodellen klaras och bostäder med god ljudkvalitet kan erhållas. Samtliga lägenheter kan få högst 55 dBA utanför minst hälften av boningsrummen”*.

Den 1 juni 2015 trädde ”Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader” i kraft. Förordningen stämmer i grunden överens med de principer som sedan länge tillämpas för buller enligt Stockholmsmodellen, men vissa detaljer skiljer. Bland annat ska

minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrider vid *fasaden*, till skillnad från Stockholmsmodellen som anger att minst hälften av boningsrummen i varje lägenhet ska ha högst 55 dBA ekvivalent ljudnivå utanför *fönster*. Om man tolkar förordningen bokstavligen innebär detta att flera av byggnaderna i föreliggande förslag inte klarar de nya riktvärdena, eftersom man löser "tyst sida" med skärmar på balkonger. Nämnden anser dock att det är rimligt att tillämpa Stockholmsmodellen för buller för denna detaljplan eftersom det är en fråga om just riktvärden och att det inte är möjligt att anpassa planeringen till den nya förordningen utan omfattande omarbetning. Dessutom råder också ännu viss osäkerhet om hur begreppet "fasad" ska tolkas i den nya förordningen.

Dagvatten

I de dagvattenutredningar som tagits fram för detaljplanen, samt i planbeskrivningen, redovisas dagvattenhantering för ett 10-årsregn. Nämnden vill uppmärksamma att det behöver planeras för större regnmängder än så, även om inte dagvattennätet behöver kunna hantera mer än ett 10-årsregn. Staden måste utformas för att tåla översvämningar vid extrema nederbördssituationer, t.ex. genom placering och höjdsättning av byggnader och infrastruktur. Nämnden rekommenderar därför att utredningen kompletteras med beräkningar för 100-årsregn med klimatfaktor.

Markföroreningar

Enligt miljöförvaltningens inventering "Gröna boken" har det funnits en miljöstation med mottagning av farligt avfall inom fastigheten Näskubben 2. Förvaltningen har inga ytterligare uppgifter om markföroreningar eller undersökningar på platsen. Nämnden bedömer att det finns en liten risk för markföroreningar och anser att en översiktlig markprovtagning därför bör göras.

Skyddsvärd art

På fastigheten Näskubben 2 finns en notering av en skyddsvärd art i miljöförvaltningens register Artarken; Vit kattost (*Malva pusilla*). Nämnden anser att det bör kontrolleras om denna finns kvar inom området och om det i så fall är möjligt att flytta den till en annan plats i närområdet.

Trafikkontoret

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret är positivt till förtätning i befintliga centrumområden med mycket god tillgång till kollektivtrafik.

Planområde och användningsgränser

Trafikkontoret förstår inte syftet med att reglera marken framför Lågskär 1 utmed Söderarmsvägen, till BC2 – bostäder och centrumändamål, när marken ändå inte får bebyggas. Det är allmän platsmark gata idag och vid behov att någon gång anlägga cykelbanor utmed gatan kan denna mark då tas i anspråk. Det samma gäller för ny bebyggelse inom kvarteret Söderarm längre norrut utmed Söderarmsvägen där fastighetsgränsen är utdragen ända till befintlig bakkant av gångbana – som är smal och skulle behöva breddas upp. Trafikkontoret anser att den frizon motsvarande den staden idag har utmed Södermsgatan, se sid 28 i planbeskrivningen, borde ligga kvar i den nya detaljplanen. Det medger ökad flexibilitet- marken kan ändå vara grön, trots bestämmelsen gatumark, tills annan användning behövs. Utmed Söderarmsvägen och Kärrtorpsvägen bör utfartsförbud läggas in så att in- och utfart till parkering styrs till några få ställen.

Om BC1 – Bostäder och centrumändamål ska gälla som bestämmelse även för de norra husen utmed Söderarmsvägen måste lastning- och lossning kunna ordnas så att inte busstrafiken hindras. Förslagsvis antingen genom tillräcklig frihöjd för tunga fordon/varuleveranser i garage eller genom lastplats utmed Söderarmsvägen som då ska vara indragen mot körbanan så att busstrafiken fritt kan passera likt anført gällande miljöstugan, se nedan.

Gatusektionen bör vidgas vid kvarteret Näskubben så att mer plats ges till gatuområde, för att möjliggöra cykelbanor utmed hela Kärrtorpsvägen.

Gator och trafik

I planbeskrivningen står att trottoarer vid den tillkommande bebyggelsen ska breddas till 2,25 m. Trafikkontoret tycker att det är ett mycket positivt inslag i planen och önskar att hela sträckan till och med förbi ny bebyggelse utmed både Söderarmsvägen och Kärrtorpsvägen ges bredare gångbanor.

Söderarm

Den förändrade anslutningen in på den ursprungliga parkeringen samt den nya angöringen över trottoaren utmed Söderarmsvägen ska illustreras i plankartan. Miljöstugan kräver angöring från kantsten för avfallshämtning. Med hänsyn till att Söderarmsvägen har en smal sektion och trafikeras med buss anser trafikkontoret att en lastficka är nödvändig.

Näskubben

Hur det nya busstorget ska gestaltas måste redovisas mer detaljerat och dess funktion med körspår, mått och utrymmeskrav tydliggöras. Planbeskrivningen säger att den nya utformningen inte medför minskad tillgänglighet med kollektivtrafik men hur är detta utrett redovisas inte, hänvisning behöver göras till den utförda trafikutredningen för planer. I trafikutredningen beskrivs olika alternativ för bussterminalen där figur 15, sid 21 är den lösning som visas i planbeskrivningen. Trafikkontoret undrar om fortsatt två platser för avstigning samt två platser för avgång verkligen räcker när ingen reglerplats inryms. Kontoret har regelbundet dialog med Trafikförvaltningen och blir kontaktade för utbyggnad av de flesta busstorg i söderort och påtryckningar finns även för Kärrtorp. Trafikkontoret önskar vara delaktig i fortsatt dialog kring busstorget tillsammans med Trafikförvaltningen.

Garaget under kvarteret Näskubben behöver medge frihöjd för lastbilar och tunga fordon, detta eftersom alla varuleveranser till lokalerna i bottenvåningen mot centrum måste ske den vägen, om inte busstorget utformas annorlunda.

Kärrtorpsvägen längre västerut är utpekad som i huvudstråk i stadens cykelplan och trafikkontoret har planer på att i den reviderade versionen peka ut Kärrtorpsvägen österut och kopplingen mot Björkhagen som ett huvudstråk. En trafiksäker och standardmässig infrastruktur saknas dock. Helst bör utbyggnaden av cykelbanor utmed Kärrtorpsvägen från Söderarmsvägen och förbi Kärrtorp centrum och det nya kvarteret inrymmas i den här detaljplanen. Oavsett så behöver husen utmed Kärrtorpsvägen dras bakåt/placeras lite mer norrut från gatan sett så att gatumarken kan inrymma plats för cykelbanor.

Maskinell sophämtning är alltid att föredra men hämtning ska ske från kvartersmark och inte från Kärrtorpsvägen, om inte en lastficka kan inrymmas. Särskilt om cykelbanor kan inrymmas utmed gatan så tillåts inte lyft av avfallsbehållare över cykelbana. Utöver det så trafikeras gatan av buss i linjetrafik och gatan är smal.

Torget

Trafikkontoret vill särskilt påminna om, och lyfta fram, problemet med låg tillgänglighet i Kärrtorps centrum med olika nivåer och ur tillgänglighetssynpunkt olämpliga beläggningsmaterial. Det är av stor vikt att kontorets avdelning för stadsmiljö, drift- och underhåll och landskap är delaktiga i dialogprocessen och vid utformningen av torget.

Teknisk anläggning

I beskrivningen står under avfallshantering: ”Nära bostadsentréerna finns möjlighet för nedgrävda behållare för maskinell hantering av hushållssopor”. Under bottenvåningar/entréer på samma sida står: ”Om avfallshanteringen sker i gatumiljö måste den vara en del i en medveten gestaltning”. Lite oklart vad detta innebär, det borde stå att avfallshanteringen ska ske inom fastighetsmark.

Stockholm parkering

Stockholm Parkering väljer att inte lämna några synpunkter på nedanstående förslag:

Inbjudan till samråd om förslag till detaljplan för Kärrtorps centrum, fastigheterna Näskubben 2, Grönskär 2 mm i stadsdelen Kärrtorp.

Stockholms stadsmuseum

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss i rubricerade ärende får Stadsmuseet anföra följande.

Planförslaget

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett detaljplaneförslag som innebär ny bebyggelse på tre olika platser i Kärrtorps centrum.

I kvarteret Grönskär föreslås en ny byggnad i åtta våningar vilket ger 38 lägenheter. Förslaget innebär att Svenska Bostäders kontor rivs. I kvarteret Söderarm föreslås två nya byggnader i fem respektive fyra våningar vilket ger ca 30 lägenheter. I kvarteret Näskubben föreslås ett sex våningar högt hus vid busstorget samt två lameller i fyra våningar längs Kärrtorpsvägen vilket sammanlagt beräknas ge 92 lägenheter. Den befintliga förskolan i kvarteret rivs.

Stadsmuseets synpunkter

Stadsdelen Kärrtorp har ett särskilt kulturhistoriskt värde som en viktig del i stadens utbyggnad under efterkrigstiden. En stor del av bebyggelsen har särskilda kulturhistoriska värden. Bebyggelsen i de berörda kvarteren Söderarm, Lågskär Landsort och Viksten äger särskilda kulturhistoriska värden (grönt) medan bebyggelsen i kvarteren Grönskär och Näskubben har ett visst kulturhistoriskt värde (gul).

Stadsmuseet bedömer att föreslagen nybebyggelse i Grönskär och Söderarm är möjliga att pröva men ställer sig tveksamt till föreslagen bebyggelse i kvarter Näskubben. Särskilt det sex våningar höga huset som föreslås vid busstorget, tvärställt till de befintliga lamellerna och till det öppna parkrummet är problematiskt. Byggnaden utgör en ny typ i stadsdelen, ett tjockhus som inte inordnar sig i stadsdelens struktur. De övriga planerade byggnaderna i kvarteret följer strukturen och byggnadshöjden även om de är betydligt tjockare än de befintliga lamellerna. Förslaget för kvarteret Näskubben påverkar det ursprungliga stadsplanemönstret

både till innehåll, topografi och skala. Närheten till höghuset intill som är en av de mest välgestaltade byggnaderna och en markör för centrum påverkas negativt av den nya byggnadstypen som föreslås eftersom förhållandet i komposition förrycks. I den ursprungliga planen planerades för en låg byggnad i anslutning till höghuset som aldrig kom till utförande. Stadsmuseet ser en fara i att placera nya typer av byggnader i detta centrala läge i stadsdelen. Det öppna centrala rum som är en fortsättning på Kärrtorpsplan och sluts av kvarteren Understen, Arkö, Viksten och Landsort skärs av.

Stadsmuseet avstyrker den del av planen som medger ett tvärställt tjockhus i sex våningar i kvarteret Näskubben. En betydligt lägre byggnad kan dock provas på platsen. Museet har för övrigt ingen erinran mot planförslaget.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande. Stadsbyggnadskontoret genomförde 2004 ett programarbete för kompletteringsbebyggelse i Kärrtorp samt delar av Enskededalen och Bagarmossen. Samtliga delområden av är nu detaljplanelagda och den nya bebyggelsen är uppförd förutom i Kärrtorps centrum. Det nu redovisade detaljplaneförslaget omfattar två delar av Kärrtorps centrum, dels vid Lågskärs-/Söderarmsvägen, dels vid busstorget och parkeringsplatsen. Ytterligare bostäder och verksamheter i omgivande kvarter bedöms kunna stödja centrumanläggningen genom ett ökat kundunderlag. Vidare bekräftas befintlig kulturhistoriskt värdefull bebyggelse som idag inte är planenlig.

Detaljplaneförslaget innebär förtätningar på tre platser och planbestämmelserna föreskriver bostäder samt centrumändamål. I kvarteret Grönskär föreslås rivning av befintligt områdeskontor. Den nya byggnaden består av en högre volym i åtta våningar sammanfogad med en lägre del i två plan som vetter mot Lågskärsvägen och befintlig centrumbyggnad. Punkthusets tak föreslås få ett diagonalt sadeltak som tillsammans med de befintliga punkthusens pyramidformade tak ska skapa ett intressant taklandskap. I kvarteret intill, i hörnet Karlsövägen/Söderarmsvägen, föreslås två fyravåningshus placerade i vinkel. Den parkeringsplats som därmed tas bort ersätts delvis på befintlig, underutnyttjad, parkering mellan Turteatern och tunnelbanan samt i parkeringsgarage i kvarteret Grönskär. Det tredje delområdet utgörs av en byggnad i sex våningar och en lamell i fyra plan mot Kärrtorpsvägen. Torghuset ska fungera som centrummarkör och signaturbyggnad och som därför gestaltsmässigt skiljer sig från den befintliga lamellbebyggelsens skala.

Skönhetsrådet anser att det program för kompletteringsbebyggelse i Kärrtorp samt i randområden till angränsande stadsdelar varit betydelsefullt både som instrument för planerad utbyggnad men också för invånarna som mycket tidigt fick ta del av, och komma med synpunkter på, utbyggnadsplanerna i Kärrtorp. Skönhetsrådet ställer sig helt bakom stadsbyggnadskontorets förslag vad gäller planstrukturen. Den föreslagna torgshuset i kvarteret Näskubben kan både ge platsen mer intimitet, något som blir positivt för busstorget och centrumanläggningen. Rådet anser även att de två lamellhusen vid Karlsövägen/Söderarmsvägen kan bli ett bra tillägg förutsatt att bostadshusen får en färgsättning som fungerar väl med punkthusen i kvarteret Söderarm. Det finns ett gestaltungsprogram framtaget för Kärrtorp där områdets karaktär beskrivs – färgsättningen av de nya bostadshusen bör göras så att de blir nutida tillägg som fungerar i den befintliga miljön. Rådet är således helt emot mörka kulörer/svart som fasadkulör. Volymförslaget för de kopplade byggnaderna i kv. Grönskär anser rådet kunna fungera på platsen men fasadmaterialet bör inte vara tegel utan puts. Det relativt nybyggda bostadshuset på grannfastigheten har lånat drag av de äldre punkthus som med planförslaget får både varsamhets och skyddsbestämmelser men det är ändå avläsbart som ett nytillskott. Lite samma känsla för de värden som finns i grannkvarteret bör genomsyra gestaltningen av det nya huset. Även takets utformning kan i det avseendet diskuteras – ett pyramidtak som gör att husgruppen uppfattas som en enklav av byggnader, om än med lite olika tillkomsttid – kan vara bättre för helheten än ett nytt bostadshus med en takform som bryter mönstret.

Skönhetsrådet tillstyrker förslag till detaljplan med ovanstående erinran avseende den planerade bebyggelsen vid Karlsövägen/Söderarmsvägen och Lågsjärsgatan.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som nämndens yttrande över remissen avseende ny detaljplan för Kärrtorps centrum, fastigheterna Näskubben 2, Grönskär 2 m.m. i stadsdelen Kärrtorp.
2. Skarpnäcks stadsdelsnämnds pensionärsråds uttalande överlämnas tillsammans med förvaltningens tjänsteutlåtande till stadsbyggnadskontoret.

Ärendet

Förvaltningen välkomnar nya bostäder i Kärrtorps centrum och har inget att erinra mot förslaget. Det är även positivt att staden planerar för en upprustning av Kärrtorpsplan, då det har varit ett önskemål sedan många år.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar att nya bostäder byggs i direkt anslutning till Kärrtorps centrum. Det ger förutsättningar för centrum att med

ett stärkt kundunderlag kunna utvecklas. De tre föreslagna platserna lämpar sig väl för bebyggelse. I kv Näskubben finns idag en förskola som inte längre används för permanent verksamhet, utan bara för tillfälliga evakueringar. Det är positivt att det i stället blir bostäder här. Förvaltningen har under senare år byggt två nya moderna förskolor i Kärrtorp och ytterligare förskolor planeras i närområdet. Förvaltningen anser därför att det behov av förskoleplatser som den nya bebyggelsen genererar kan hanteras inom befintliga förskolor. Det är också bra att den sedan flera år tomställda fastigheten inom kv Grönskär rivs och ersätts med bostäder. Den föreslagna lågdelen mot Lågskärsvägen ger gatan en enhetlig attraktiv utformning. De nya husen i kv. Söderarm anser förvaltningen är väl placerade i förhållande till omgivande befintlig bebyggelse. Förvaltningen skulle föredra en ljusare färgsättning av fasaderna.

Det är positivt att staden planerar för en upprustning av Kärrtorpsplan. Det var ett önskemål som fördes fram redan i medborgardialogen i samband med att programmet "Framtida Kärrtorp" togs fram 2004. Det är bra att medborgarna bjuds in även denna gång att lämna förslag på hur man önskar att torget ska utvecklas och positivt att processen innehåller flera delar t.ex. att några av förslagen kommer prövas på torget som tillfällig arkitektur inom ramen för idéburen stadsförbättring.

Förvaltningen anser att det är bra att parkeringsplatserna ses över och att fler platser som stödjer handeln skapas centralt vid busstorget. Förvaltningen kan förstå invändningar mot att parkeringsplatser försvinner, då det redan upplevs som svårt att hitta gatuparkering. Parkeringsutredningen visar dock att det finns plats för de bilar som boende inom planområdet innehar och att det därför är möjligt att minska antalet parkeringsplatser till förmån för nya bostäder.

Skarpnäcks pensionärsråd

Pensionärsrådet stödjer i stort förslaget till byggnation i Kärrtorps centrum och en upprustning av torget, Kärrtorpsplan.

Pensionärsrådet vill påpeka att den omfattande utförsäljningen av allmännyttiga hyresbostäder som omvandlats till bostadsrätter har lett till en akut brist på hyreslägenheter i Stockholms stad, vilket även gäller Kärrtorp. Pensionärsrådet anser mot den bakgrunden att nybyggnationen ska gälla hyreslägenheter till rimliga kostnader för hyresgästerna. Pensionärsrådet instämmer i att torget måste göras trevligare och attraktivare. Så till exempel kan konstverket "Seismisk komposition" av Arne Jones flyttas från muren till Lågskärsvägen och torget till en mer central position på torget omgiven av grönska och parkbänkar och möjlighet till serveringsverksamhet. Pensionärsrådet vill i sammanhanget understryka teater- och biograflokalen Reflexens betydelse för

torget. Efter det att SF lagt ner biografen 1977 har Skarpnäcks kulturkommitté genom ett omfattande ideellt arbete och stöd från Skarpnäcks stadsdelsnämnd kunnat hålla Reflexen vid liv med teaterverksamhet, filmvisningar och numera även direktsändningar från Metropolitan i New York. Reflexen är dock sliten och i behov av upprustning, bland annat gällande nya stolar och tillgängligheten för funktionshindrade samt en effektiv hörslinga. Reflexen används även av föreningar vid möten, men utbudet av samlingslokaler i Kärrtorp minskade drastiskt när medborgarhuset Fyren på Lågskärsvägen övertogs av TUR-teatern. Frågan om tillgång till samlingslokaler måste därför finnas med i planeringen för Kärrtorp.

Kommentar

Arbete kring torget pågår och synpunkterna vidarebefordras till exploateringskontoret.

Stockholm Business region AB

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har till Stockholm Business Region översänt en remiss angående ”detaljplan för Kärrtorps centrum, fastigheterna Näskubben 2, Grönskär 2 m.m i stadsdelen Kärrtorps, Dp 2011-13548”. Planens syfte är att möjliggöra nya bostäder och vidareutveckla Kärrtorps centrum för att skapa ett levande centrum som är bärkraftigt. Centrum ska inbjuda till vistelse och utvecklas som mötesplats för boende och besökare i Kärrtorp. Syftet är också att bekräfta befintlig kulturhistorisk värdefull bebyggelse som idag ej är planenlig. Svar på remissen ska vara stadsbyggnadskontoret tillhanda senast den 18 juni 2015.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Stockholm Business Region Development.

Stockholm Business Regions bedömning och analys

Stockholm Business Region ser positivt på förtätningen i Kärrtorps centrum. Bolaget anser att det är viktigt att omdaning sker på ett sådant sätt att näringsliv och handel får en mer sammanhållen och central funktion i området. För att uppnå ett livskraftigt centrum ser även bolaget att det är viktigt att staden fokuserar på den täta stadsstrukturen för att öka den kritiska massan av boende och dagbefolkning. Kopplingen mellan näringsliv och kulturliv bör även utvecklas i centrumet, då de tillsammans kan skapa positiva synergier samt ytterligare underlag för dagbefolkningen på platsen.

Stockholm Business Region anser att det är bra att befintlig centumparkering som idag är 21 platser planeras att utökas till 35 platser för att stödja centrumhandeln. Bolaget anser dock att de 27

platser med 24-timmarsparkering som framförallt nyttjas som boendeparkering inte bör tas bort, utan istället konverteras eller omfördelas så att antalet parkeringsplatser för centrubesökare ökar. Planerad förtätning och ambitionen om fler centrubesökare torde minska det generella överskottet av parkeringsplatser i området. Även om Kärrtorp har ett bra kollektivtrafikläge är det viktigt att säkerställa att butikers och serviceverksamheters kunder kommer att ha tillgång till korttidsparkering så nära Kärrtorpsplan som möjligt. Detta för att öka antalet besökstillfällen och främja handelns omsättning.

Stockholm Business Region har inget att anföra mot föreslagen gestaltning m.m.

Kommentar

Parkeringen på busstorget planeras minskas från totalt 48 parkeringsplatser till 35 parkeringsplatser. 24-timmarsparkeringen tas bort medan antalet centumparkeringar kan öka från 21 till 35 platser för att stödja centrumhandeln. Det innebär att 14 parkeringsplatser som idag används som boendeparkering kan omvandlas till centumparkering.

Övriga remissinstanser

Stockholm Vatten Avfall

Planbeskrivningen anger att det nära bostadsentréerna finns möjlighet för nedgrävda behållare (bottentömmda behållare) som töms maskinellt. I husens bottenvåningar planeras plats för källsortering.

Stockholm Vatten Avfall ser positivt på att det planeras för maskinell hantering av hushållsavfallet. Det är också bra att det möjliggörs för fastighetsnära hantering av förpackningar och tidningar.

På plankartan finns inga specifika platser för behållarna angivna varför inga synpunkter kring det kan lämnas. Vi vill dock poängtera att det för behållarnas placering är viktigt att stadens riktlinjer följs vad gäller t.ex. möjlighet till angöring för hämtfordonet samt säkerhetsavstånd i höjd- och sidled mellan behållarna och hinder som fasad, träd, stolpar m.m.

För kvarteret Näskubben blir det svårt att placera in bottentömmande behållare med nuvarande förslag på husens placering eftersom huskropparna ligger så nära gatan.

Möjlighet till utsortering och hämtning av matavfall bör beredas plats för alla boende och verksamheter inom planområdet.

Generellt gäller att stadens riktlinjer *Projektera och bygg för god avfallshantering* ska följas.

Stockholm Vatten VA

Med anledning av er begäran om yttrande i rubricerat ärende meddelar Stockholm Vatten följande.

Anslutning av kv. Näskubben 2 kan för samtliga va-ändamål ske i Kärrtorpsvägen. Den anslutningspunkt som idag nyttjas av den befintliga förskolan är lämplig att använda till de nya bostäderna. Det va-ledningsstråk som går över torget berörs inte av planen och det kan ligga kvar.

För de nya bostäderna väster om tunnelbanan kan VA-anslutning ske till befintliga ledningar i Söderarmsvägen respektive Lågskärsvägen.

Vattentrycket i båda områdena varierar mellan + 90 m och + 110 m över stadens nollplan. Intern tryckstegring bör övervägas bl.a för fastigheten öster om Lågskärsvägen. Sådan tryckstegring bekostas inte av Stockholm Vatten.

Området kring Kärrtorps Centrum saknar dagvattenledningar och all avledning av dagvatten måste ske via det kombinerade ledningsnätet. Det är därför av största vikt att dagvattenreducerande åtgärder vidtas. Helst ska detta ske genom infiltration i så stor utsträckning som möjligt. Först i andra hand skall magasinering och utjämning tillämpas.

Fortum Värme AB

Hänsyn måste tas till befintliga fjärrvärmeledningar inom området. Vidare utredning får visa om behov av flytt finns. Vi kan erbjuda fjärrvärme, dock kan en anslutningsavgift behöva tas ut. Kontaktperson för fjärrvärme är Sara Kosmaz, tel. 08 671 84 04.

Fortum Distribution AB

Fortum Distribution AB har erhållit rubricerade förslag för yttrande och får till remissens besvarande anföra följande. Rubricerat planförslag har remissbehandlats inom Fortum Distribution AB och vi har ingen erinran vad gäller distributionsanläggningar för el.

TeliaSonera Skanova Access AB

Bakgrund

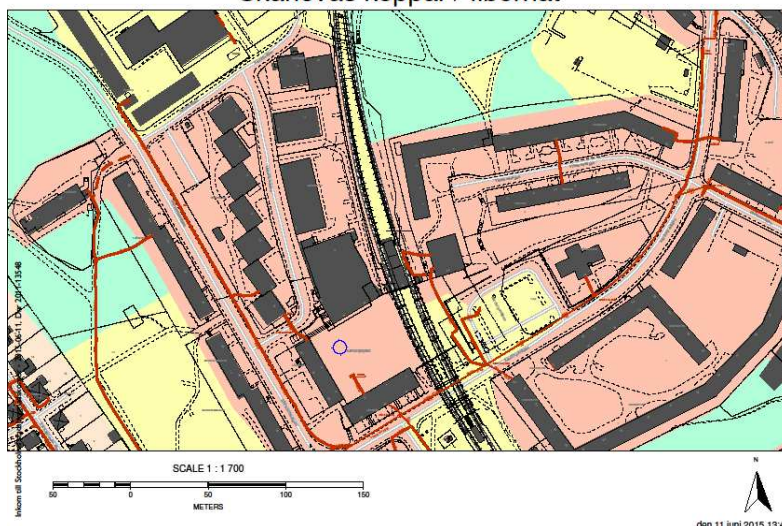
TeliaSonera Skanova Access AB (Skanova) har tagit del av förslag till detaljplan enligt ovan, och låter framföra följande:

Yttrande

Skanova har flera markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet, se bifogad karta. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Denna ståndpunkt skall noteras i planhandlingar. Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format att infogas på plankartan. Kontakta <https://www.ledningskollen.se> Kabelanvisning beställs via <https://www.ledningskollen.se> För ledningssamordning kontakta Skanovas Nätförvaltning Nichlas Persson, för det aktuella området på tfn (vxl): 08-604 04 90.

Skanovas koppar / fibernät

Sakägare enligt fastighetsförteckning

BRF Svenska Högarna 4

BRF Svenska Högarna 4 har getts möjlighet att lämna synpunkter på detaljplaneförslaget ovan och önskar framföra följande, Föreningens medlemmar upplever i dagsläget stora svårigheter med att finna lediga parkeringsplatser i närheten av fastigheten. Föreningen har inget tillhörande garage och endast ett fåtal parkeringsplatser på fastighetens tomt. De parkeringsplatser som ligger i närheten av fastigheten, i synnerhet parkeringsplatsen vid Holmögadsvägen, motsvarar inte det behov av parkeringsplatser som finns i området. De boende tvingas därför ofta ställa bilen längs någon gata långt borta från fastigheten.

Även om det ofta kan finnas lediga platser mitt på dagen för de som besöker Kärrtorp är situationen en helt annan då de som bor i området kommer hem från jobbet och behöver hitta en plats att

parkera bilen. Det är vanligt förekommande i området att bilar parkeras på ett otillåtet sätt, vilket sannolikt beror på att det saknas tillräckligt med parkeringsplatser för de som bor i Kärrtorp.

Av ovan nämnda skäl vill föreningen härmed uttrycka vår oro för att den nya bebyggelsen kommer att medföra att trycket på de befintliga parkeringsplatserna ökar och att situationen därmed kommer att förvärras. Föreningen vill även uttrycka vår oro för den trafikökning som den nya bebyggelsen sannolikt kommer att medföra. Trafiken på Kärrtorpsvägen är redan idag omfattande, särskilt under rusningstid, vilket medför störande buller för de boende i fastigheten.

Kommentar:

Se Stadsbyggnadskontorets ställningstagande under rubrikerna Gator och trafik, Hälsa och säkerhet.

Brf Karlsön, Karlsövägen 3

Synpunkter angående planerad byggnation, kv Söderarm
Bostadsrättsföreningen Karlsön (Brf Karlsön) har tagit del av de nuvarande planer som finns på att bebygga kv Söderarm/Grönskär och vill härmed lämna sina synpunkter. Vi är positiva till att ytterligare bostäder byggs i Kärrtorp och välkomnar nybyggnation. Förslaget i sin nuvarande utformning innebär dock en betydande försämring för boende i Brf Karlsön, framför allt de som bor längst ned i husen på Karlsövägen 1 och 3, varför vi framhåller att planerna bör revideras. Både direkt och indirekt ljusinsläpp påverkas på ett betydande negativt sätt för de boende på Karlsövägen 1-3 under större delen av året och utblicken försämras kraftigt. Vi ser att husen ligger i vinkel och skapar ett gårdsrum. Att lägga husen i vinkel längs gatan i kvarteret med de fina K-märkta punkthusen (grönklassade av Stadsmuséet) känns inte som ett lämpligt angreppssätt. Områdets befintliga lamellhus utmärker sig genom långa, smala volymer med flera trapphus. De föreslagna byggnadernas typologi är ett slags mellanting mellan punkthus och lamellhus som känns främmande i området utan att tillföra något av värde. Dispositionen av tomten måste studeras om på grund av den negativa påverkan på ljusinsläpp och utblick som planerna medför för de boende i Brf Karlsön. En större öppenhet mellan den nya gården och Karlsövägen främjar ljusinsläpp till de boende på Karlsövägen. En mer lämplig placering av husen kan till exempel vara att samla den nya bebyggelsen till en längre sammanhängande lamell längs Söderarmsvägen med ett djup som mer överensstämmer med de övriga lamellhusen i området. Då skulle man även bibehålla en någorlunda fri passage/genomsikt längs raden av befintliga punkthus och till stor del kunna förbättra ljusförhållandena för de boende i Brf Karlsön jämfört med nuvarande planer. En tyst sida i de nya husen kan ändå uppnås vid en alternativ placering av husen. Det är fortsatt viktigt att avståndet från ett nybyggt hus till vår fastighet håller minst 18 meter. Det

planerade systemet för ventilation i de nya husen ger en högre höjd på nybyggnationen. Systemet smälter inte in i det kringliggande området och tillför inte något kvalitetsmässigt för området. Detta systemval påverkar också ljusinsläpp och utblick negativt för de boende i Brf Karlsön. Vi yrkar på att man väljer ett system som inte kräver en uppbyggnad på taket. Även färgvalet på de nya husen bidrar signifikant till en negativ påverkan på ljusinsläpp och utblick för de boende på Karlsövägen. I dag tillförs indirekt ljus i hög grad av det ljusa materialet i kringliggande hus. Det är viktigt att inte bara husens placering, utan även material och kulörer understödjer en god ljusinströmning över hela året. Ett kraftigt minskat ljusinsläpp under stora delar av året och en försämrad utblick minskar dessutom värdet på vissa bostadsrätter i vår förening på ett betydande negativt sätt, vilket skapar en negativ privatekonomisk situation som drabbar våra medlemmar. Våra fastigheter färdigställdes 2008 och då fanns det inga kända planer att bebygga den parkering som i dag finns på andra sidan gatan på Karlsövägen. Det är oklart för oss om det finns något gestaltungsprogram. Det är inte tydligt om det finns några bärande principer bakom planerna. Vi undrar även hur planerna för trafiken ser ut i området. Redan i dag förekommer det en hel del tunga transporter i form av varutransporter till butikerna i Kärrtorps C på en ganska smal väg som ofta innehåller hinder. Vi oroas över kombinationen av den redan existerande trafiken och tung byggtrafik. Vi önskar att ni tar våra synpunkter i beaktande och att vi kan föra en konstruktiv dialog.

/Brf Karlsön genom MM

Kommentar:

Tanken med bebyggelsen inom Söderarm har varit att sluta kvarteret med två tvärställda lameller för att skapa en skyddad gård. Vid placeringen av lamellen längs Karlsövägen har hänsyn bland annat tagits till punkthusgruppen som lamellen ligger i liv med.

För bebyggelsen finns inget separat gestaltungsprogram, men gestaltningen beskrivs i planbeskrivningen. Gestaltning och färgsättning kommer att studeras vidare under planprocessen.

När det gäller varutransporterna till butikerna så kommer det inte att ske någon förändring. Bullerfrågan studeras vidare under planprocessen.

Se även Stadsbyggnadskontorets ställningstagande under rubrikerna Arkitektur och gestaltning, Sol och skugga, Hälsa och säkerhet.

Övriga, ej sakägare enligt fastighetsförteckning

Yimby

Allmänt

YIMBY ser positivt på en utveckling av Kärrtorps Centrum. Att utveckla centrumet och att införa ny bostadsbebyggelse är positiva tillskott som ökar blandningen i området vilket vi ser mycket positivt på. Det finns dock en del brister i det faktiska utförandet.

Synpunkter

Det är som sagt positivt att det sker en förtätning i området. Det är dock svårt att förstå hur staden räknar med att uppnå sina högt ställda bostadsmål genom att bygga lamellhus här och var med grönytor emellan. Utspridd och gles bebyggelse som den här föreslagna räcker inte till om man på allvar räknar med att uppnå dessa högt uppsatta mål. Det tycks med det aktuella förslaget i åtanke

inte råda brist på byggbar mark i Stockholm utan i själva verket på ambition att bygga tät stad för att komma åt den akuta bostadsbristen.

I kvarter 3, "Näskubben" missas i planen ett ypperligt tillfälle att göra ett större grepp och skapa två nya stadskvarter. Att ha kvar ytparkering i det här läget får ses som anmärkningsvärt. Kvarter 3 bör ersättas med ett U-format kvarter med stadsfronten mot Kärrtorpsvägen följt av ett L-format kvarter. Den tillskapade förgårdsmarken saknar också helt funktion och husen bör ansluta direkt mot trottoar.

Husen mot Söderarmsvägen borde också ligga vägg i vägg med brandgavlar åt sidorna istället för balkonger och fönster. Den ger flexibilitet åt platsen för fram den om man vill förtäta vidare någon gång i fram den. Nuvarande förslag låser i princip platsen för en lång tid framåt. Tunnelbanenära lägen är värdefull mark som inte bör slösas bort genom att låsas fast utan borde vara platser som kan växa och vara flexibla över tid.

BH,

Om man bygger billiga hyresrätter för 65+. Då kan dom flytta till dessa och då frigörs många billiga hyresrätter till barnfamiljer och andra som inte har bostad idag. Glöm inte att 65+ är ca 2 miljoner personer. En stor grupp.

JK

Inte blanda ny och gammal bebyggelse. Inga nya hus vid Kärrtorpsplan. Vi vill ha en rymdkänsla och fler hus får oss att känna oss instängd. Det är ett gammeldags område. Då passar det inte med nya hus. Nya hus i nya områden som ex. Hammarby sjöstad. En helt ny stadsdel.

JK

Inte minska antalet parkeringsplatser. Om det blir fler boende behöver antalet ökas.

Centrum. Sen man la grus runt träden har torget blivit som en öken, ingen stannar och sitter på parkbänkarna. Var mycket mysigare och mer befolkat när det var blommor runt träden.

Kommentar

Arbete kring torget pågår och synpunkterna vidarebefordras till Exploateringskontoret.

AE

Flytta på bussens vändplan, kanske till IP istället.

Nya huset "Näskubben" kan bli högre, det är roligt med kaxigheten i ett högt hus.

Mer konst och kultur!

GT

Tycker det är viktigt att möjligheterna att boendes parkering tillgodoses. Då menar jag att det finns platser, inte dyra garageplatser, utan villkor som motsvarar de nuvarande.

Stefan

Mera lokaler för allmänhet. Torget mer tillgängligt.

AJ

Jättebra projekt! Men bygg högre!

Hoppas att det inte blir tusen överklaganden...

Förhoppningsvis får vi mer service här och då slipper åka härifrån för att köpa skruv, äta gott eller fika.

Torget behöver bänkar! Gärna stadsodlingsmöjligheter också!

CS

"Synpunkter på torget och däromkring"

Parkering i området (t.ex bakom Coop) – behöver vara minst 1 timme. Jag behöver ta bil bort när jag uträttar flera ärenden:

handlar, apotek, bank, sushiköp – det tar tid. Dessutom kanske kolla kläder. Viktigt att Reflexen får vara kvar. Ett kulturliv är en bidragande orsak till att jag vill bo kvar i Kärrtorp. Ok med nya hus – bara trevligt.

YE

Fullt på t-banan redan nu, har inget emot förtätning i Kärrtorps centrum men hur ska vi få plats? Bygg ut med bussar till

Gullmarsplan som avlastning, öppna upp perrongen på norra sidan, så det slipper bli så kaosartat vid rusningstid.

UL

Söderarm: Gillar ej den svarta/mörkbruna fasaden mot söder, byt färg. Det bör finnas p-platser närmare husen.

Grönskär: Låt detta hus likna de övriga längs Långskärsvägen. Inga balkonger i hörnen.

Vill ha något mer inbjudande än en tvättstuga i gatuplan. Saknar bibliotek!! Med så många nyinflyttade och unga behövs ett bibliotek.

Näskubben: Färgsättning och fasad som bättre stämmer med bef. bebyggelse.

JB

Redan idag råder brist på p-platser. Jag önskar att p-platsbristen tas på allvar i det kommande arbetet.

PN

Tycker att man måste titta över parkeringarna då det framgår att vi redan har för många tomma/lediga p-platser. Skulle vara kul att veta vilken tidpunkt på dygnet då man tittat hur våra p-platser ser ut.

SM

Bygg ett likadant höghus på parkeringen. Lägg parkeringen under husen. Om det går gör ett tredje höghus där dagiset ligger. OBS Smålägenheter, hyres och Brf. Här finns VA. Här finns kommunikationer!

PJ

- Älskar torget – en piazza längs linje 17, torg är viktigt att ha.
- Mötesplats – ett rum att mötas (marknader etc)
- Cykelparkeringen skräpar ner. De ligger oftast ner. Viktigt med cykelställ.

Utveckling

- Utomhusscen koppling Reflexen a la Hökarängen.
- Lekvänlig staty typ snigeln i Bredäng
- Utveckla ingångarna till butikerna

BK

- Torghuset i kv. Näskuben skulle kunna få ett par våningar till och kanske även förlängas några meter.
- Viktigt att hela torgmiljön blir en.
- Dock viktigt att också att god plats ges åt busstrafiken, som kan förväntas öka. Har inträffat svåra olyckor.
- På sikt kanske ett par våningar till skulle kunna byggas på husen runt torget för en rumsligare miljö.
- Lite mer sittplatser och fika-bersåer under träden.

PS

- P-platser kanske ok för boende men våra besökare, t.ex. barn med barnbarn har det svårt redan i dag.

Karlsövägen måste få p-platser på ena sidan. Varför inga p-platser på Söderarmsvägen 29-25? Helt ok med avgiftsbelagda 24-timmarsparkeringar.

SS

Lägenheterna på Kärrtorpsvägen som nu kommer att skymmas av Näskubben är redan mörka. Varför bygger man så höga hus?

Tänk på trafiksituationen. Förbättra trafiksäkerheten t.ex.

korsningen Kärrtorpsvägen – Vikstensvägen.

Kommentar:

Kvarteret Näskubben ligger nordväst om befintlig bebyggelse på motsatt sida om Kärrtorpsvägen och skuggbilden kommer endast att påverkas i mindre grad kvällstid.

MH

Är generellt positivt till fler bostäder. Dock måste man tänka på kollektivtrafiken. Redan idag blir det fullt på t-banan om ett tåg uteblir, då kommer man knappt på i Kärrtorp. Kollektivtrafiken borde förstärkas med bussar till Gullmarsplan. Det borde öppnas en t-baneuppgång på norra delen av perrongen. Viktigt om fler människor ska bo i Kärrtorp.

AS

Till att börja med så undrar jag vad staden menar när man skriver att man vill förbättra parkeringsplatserna i centrum. Betyder det att man planerar flera parkeringsplatser? Jag tror vi är rätt många som inte vill ha mer biltrafik i centrum. Det är många barnfamiljer som bor nu i Kärrtorp, och en av de bra sakerna med Kärrtorp är ju att det inte är mer biltrafik än det faktiskt är i centrum (däremot på Sockenvägen är det ju väldigt tungt med trafik). Jag har själv ett litet barn, och med tanke på avgaser och säkerhet, så hoppas jag ju att det inte blir mer biltrafik i centrum där vi vistas mycket (vi har inte själva bil). Jag hoppas och tror man från stadens sida inte planerar för ökad biltrafik i centrum, utan att man istället funderar på hur man ska hålla nere biltrafiken i centrum när det byggs nya bostäder och när det eventuellt kommer till några nya affärer. Jag hoppas att man inte kommer vilja underlätta för fler att ta bilen till Kärrtorps centrum för att handla, utan att man istället, i så fall, satsar på bättre cykelkommunikation och bussar respektive tunnelbanan.

En annan sak jag hoppas är att nybyggnationerna kommer innebära fler mindre och billiga lokaler, typ verkstäder eller ateljéer. Det är många i Kärrtorp och i områdena runt omkring som är kreativa inom hantverk eller något konstnärligt område, både som yrkesverksamma eller på hobbynivå. Det skulle kunna vara en tillgång också för området i stort och för gemenskapen.

När det gäller de nya husen så är jag rädd för att det kommer att bli mörkare och kännas trångt på vissa ställen. Jag tycker att fasaderna på de nya husen (enligt de bilder som finns) ger ett väldigt kompakt intryck, vilket jag inte tycker är positivt. Jag tycker att man kunde ha satsat mer på lekfulla och ljusa fasader, eftersom husen kommer

att stå så tätt (och det kommer ju att bli betydligt mörkare på de platserna).

Modernistisk förortsarkitektur är ju inte så rolig. Den är tung och kompakt, men i och med att husen i många lite äldre förorter inte har stått så tätt, så har ju naturen runtomkring kunnat lätta upp intrycket. Det är naturen runtomkring som har stått för det levande, det organiska och det lekfulla. Och det är ju den kvarvarande naturen som har bidragit till att en förort som Kärrtorp har varit så charmig, trots allt. Om man bygger tätt med "traditionell" förortsarkitektur, så blir ju intrycket tungt och tråkigt, och det är den känslan jag får när jag tittar på fotona med de nya husen inritade. Att det ger ett tungt och monotont intryck, och att man bygger för stort för den yta som faktiskt finns att bygga på. Det tycker jag om både det som kallas kvarteret Grönskär och kvarteret Söderarm. Till husen på kvarteret Söderarm har man dessutom valt en mörk färg på fasaderna, vilket känns helt onödigt. Men det är positivt att de husen inte är så höga. Däremot finns det ju inget kreativt bakom utformningen av husen (jag tänker i första hand nu på kvarteret Söderarm). Det är oinspirerad modernistisk förortsarkitektur. Hos viss äldre förortsarkitektur här i Kärrtorp och på andra ställen (jag tänker främst på hus från 40- och 50-talen), så kan man ju ändå få känslan av att utformningen av husen var väldigt genomarbetad, att proportioner och detaljer var genomtänkta, och det ger ju husen ändå ett värde och en viss charm, även om de är enkla.

När det gäller det som kallas kvarteret Näskubben, så är det svårt att få en bra uppfattning utifrån den bild som finns, men om man tittar på den bearbetade bilden och kartan, så ser man att husen är alldeles för stora för att passa på den platsen. Det gäller speciellt det huset som ligger ut mot busstorget. Det är för stort både ytmässigt och höjdmässigt. Intrycket kommer att bli att det känns trångt, och mörkt för de som bor i närheten. Det kanske hade varit ett bra hus på något annat ställe, där omgivningen hade sett annorlunda ut.

Som kärrtorpsbo tycker jag att det är tråkigt att de planerade byggnationerna inte i högre grad är anpassade till området, till områdets karaktär eller till den yta som finns att bygga på. Jag tycker att man skulle ha lagt större vikt vid att husen på ett harmoniskt sätt skulle passa in i området, och att husens storlek och proportioner skulle ha varit anpassade till det begränsade utrymme som faktiskt finns. Det betyder inte att man inte kan vara nyskapande eller kreativ.

Jag hoppas på att de planer som finns publicerade inte är något slutgiltigt, utan är något som man kommer fortsätta revidera.

Kommentar:

Det totala antalet parkeringsplatser i Kärrtorps centrum minskar men andelen centrumparkeringar som kan stödja handeln ökar.

Invånarantalet i Kärrtorp är för lågt för centrumet som behöver ha ett större upptagningsområde. Detta innebär att trots det goda kollektivtrafikhänsynen behövs det en del parkeringsplatser för centrum. Gestaltningen av den tillkommande bebyggelsen kommer att studeras vidare.

LF

Husen på förskoletomten är för höga i förhållande till omgivande bebyggelse! Sex våningar på det tvärskärpta huset kan man räkna till på illustrationen. De övriga finns inte illustrerade men man kan läsa sig till takfotshöjden på kartan. Utmärkt att bussterminalen behålls!

Styrelsen för PRO Kärrtorp

Torget

PRO Kärrtorp har i olika sammanhang framfört synpunkter som rör torget i Kärrtorps centrum bland annat i skrivelse till Trafikkontoret 8 maj 2014 samt i materialet "Konst och byggnader i Skarpnäcks stadsdelar" som tillställts olika myndigheter. Dessa handlingar bifogas. PRO Kärrtorp har bland annat påpekat ojämnheter och stora gropar i beläggningen samt att det finns ett kort farligt trappsteg vid Pressbyrån mot torget. Vidare har framförts kravet på en extra ledstång i mitten av stora trappan från torget mot Lågsjärsvägen. PRO Kärrtorp anser att torget måste hållas ihop och göras trevligare till exempel genom att konstverket "Seismisk komposition" av Arne Jones flyttas från muren mellan torget och Lågsjärsvägen, där det idag förminskas av omgivande träd, parkbänk, sandlåda och postlådor, till en framträdande plats mitt på torget omgivet av grönska och bänkar.

"Smygande katt" av Erik Åkerlund bör även fortsättningsvis finnas på muren vid busshållplatsen och även konstverket "Hunden" ska finnas kvar på torget. Vi anser vidare att några nya konstverk bör placeras på torget till exempel lekskulpturer av det slags som finns vid Bagarmossenskola. Dessa förändringar av torget innebär inte att torget upphör att vara en plats för möten och torghandel.

Torget ska även fortsättningsvis vara bilfritt. I sammanhanget vill vi understryka biograf-och teaterlokalen Reflexens stora betydelse för ett levande torg inte minst kvällstid. SF startade Reflexen 1961 och upphörde med verksamheten 1977. Medborgare aktiva i föreningslivet i Kärrtorp har genom frivilligt arbete i Skarpnäcks kulturkommitté, som är en ideell förening, och stöd från bland andra Skarpnäcks stadsdelsnämnd kunnat hålla Reflexen öppen för biograf-och teaterverksamhet sedan 1977. För närvarande finns ett samarbete med Teater Reflex. Reflexen är något så ovanligt som en ytterstadsbioграф i Stockholm som lockar besökare såväl från närområdet som från andra delar av Stockholm. Men Reflexen är i behov av renoveringar vilket bör beaktas när staden nu planerar för en upprustning av torget. När Medborgarhuset Fyren på Lågsjärsvägen omvandlades till ett renodlat teaterhus för TUR-teatern försvann samlingslokaler i Kärrtorp. Även behovet av samlingslokaler måste beaktas vid förnyelsen av Kärrtorps centrum.

Ny bebyggelse

PRO Kärrtorp stödjer i stort förslaget till ny bebyggelse i Kärrtorp. Den omfattande utförsäljningen av allmännyttiga bostäder som omvandlats till bostadsrätter har lett till en skriande brist på hyreslägenheter i Stockholm, så även i Kärrtorp. Vi anser att den nya bebyggelsen enbart ska omfatta hyreslägenheter till rimliga kostnader för hyresgästerna.

Trafik och parkering

På grund av en ökad befolkning är vissa gator i Kärrtorp allt mer trafikerade, till exempel Kärrtorpsvägen och Söderarmsvägen, som i centrum saknar cykelbana, vilket är otillfredsställande. Om handeln i Kärrtorps centrum ska kunna utvecklas och i ökad utsträckning dra till sig kunder från omkringliggande områden krävs goda parkeringsmöjligheter. Vi anser inte att planförslaget uppfyller detta krav.

Bilagor:

Konst och byggnader – en rundvandring i Skarpnäcks stadsdelsnämndsområde

Redovisning av PRO Kärrtorps inventering av offentlig exteriör konst i Skarpnäcks stadsdelar 2012/2013 och 2014

Inventering av trafikförhållandena i Kärrtorp/Enskededalen

Kommentar:

Arbete kring torget pågår och synpunkterna vidarebefordras till exploateringskontoret. Se även Stadsbyggnadskontorets ställningstagande under rubriken Gator och trafik.

PF

Har bott i Kärrtorp i nästan hela mitt liv och har sett hur det har förändrats genom tiden. Man har byggt flera nya hus men man har inte tagit hänsyn till P-platser, dessa har blivit mindre till antalet. Nu ska det byggas nytt på Karlsövägen och vid Kärrtorps Torg på kärrtorpsvägen där dagis ligger idag. Det innebär att antalet P-platser minskar igen och jag som är beroende av bil har svårare och svårare att få en parkering. Har handikappsbevis för att jag får stå i de få rutor som finns men det kommer fler och fler som har detta bevis. Finns tre platser på Lågskärsvägen. Tror också att dessa kommer från andra ställen och parkerar för att sedan ta T-banan till jobbet. Jag jobbar 0600-1600 och när jag kunde röra mig bra tar det ca 1 timme till jobbet, men nu har jag mycket svårare att kunna åka med T-bana + pendeltåg samt buss för att ta mig till jobbet. Hur ska man få en P-plats i Kärrtorp? Jag vill ha ett förslag av Er hur detta ska vara möjligt.

Kommentar:

Frågan om handikapparkering hänvisas till trafikkontoret. Se även Stadsbyggnadskontorets ställningstagande under rubriken Gator och trafik.

FK

Det vore synd att bygga fler hus nära Kärrtorps centrum. Om man nu måste bygga och ta bort parkeringsplatser måste man bygga parkeringsplatser med fler p-platser än vad som finns idag.

*Kommentar:**Se Stadsbyggnadskontorets ställningstagande under rubriken Gator och trafik.*

LK

Torget i Kärrtorps centrum var ett av de första i sitt slag i Stockholm, vilket innebär att man vid förändringar bör visa respekt för den ursprungliga arkitekturen. PRO Kärrtorp har i olika sammanhang tagit fram förslag och synpunkter som rör torget. Bland annat har man påpekat att "Seismisk komposition" av Arne Jones har en felaktig placering på muren mellan Lågskärsvägen och torget. Konstverket bör enligt PRO placeras på torget och ges en framträdande plats. PRO Kärrtorp har i skrivelse till Trafikkontoret den 8 maj 2014 påpekat att det är ett kort trappsteg vid Pressbyrån mot torget och att det behövs en extra ledstång i mitten av stora trappan från torget mot Lågskärsvägen. Vidare har PRO Kärrtorp påtalat att det är ojämnheter i beläggningen och stora gropar på torget genom att kullerstenar plockats bort. Det är farligt inte minst för synskadade och rörelsehindrade.

Mina synpunkter:

Systembolagets tidigare placering vid torget innebar givetvis en kommersiell fördel för Kärrtorps centrum. Baksidan var att all planering för att göra torget trivsammare med planteringar, bänkar etc

upphörde. Inte heller efter det att Systembolaget lade ner butiken i Kärrtorp har några krafter tagits för att göra torget trivsammare. Därför är det välkommet att staden nu tar sig an frågan. Problemet är att torget inte håller ihop. Det finns ingen "mitt" i torgets centrum som drar ihop torget och "minskar avståndet" mellan byggnaderna mot Kärrtorpsvägen och byggnaderna med T-baneutgången, Reflexen och Ica. Det finns således möjlighet att med relativt enkla medel göra torget grönare, trivsammare och attraktivare genom att utveckla torgets centrala del med grönytor, bänkar etc, eventuellt även en servering. I det sammanhanget bör "Seismisk komposition" flyttas till torgets centrum och höjas upp. Konstverket "Smygande katt" tycker jag har en bra placering och den populära hunden ska givetvis också ha en plats på torget. Ett mer samlat torg skulle vara till fördel för butikerna mot Kärrtorpsvägen, som idag ligger i bakvatten. Torget ska även fortsättningsvis vara bilfritt. Det ska även finnas plats för möten och politiska manifestationer på torget. Av stor betydelse för kulturen i Kärrtorp och livet på torget, inte minst kvällstid, är teater- och biograflokalen Reflexen. SF startade biografen Reflexen 1961 och lade ner den 1977. Medborgare aktiva i föreningslivet i Kärrtorp ville inte acceptera att biografen i Kärrtorp skulle gå samma öde till mötes som de flesta andra

biografer i Stockholms ytterstad. Man bildade därför Skarpnäcks kulturkommitté som genom samarbete med TUR-teatern kunde hålla Reflexen levande och bland annat visa film på söndagarna, senare även på tisdagarna. Tack vare engagerade medborgare, ett omfattande frivilligt arbete samt stöd från Skarpnäcks stadsdelsnämnd lyckades Kärrtorpsborna och föreningslivet med det i Stockholm närmast omöjliga, nämligen att hålla en ytterstadsbiograf vid liv. Idag har förutom Skarpnäcks kulturkommitté även Teater Reflex och Skarpnäcks filmstudio verksamhet i Reflexen. Genom digitalisering visas opera från Metropolitan i direktsändning. Skarpnäcks kulturkommitté är numera medlem i Folkets Hus & Parker. Även små teatergrupper och kulturgrupper samt föreningar har möjlighet att hyra in sig i Reflexen. När framtiden för Kärrtorps torg diskuteras är således framtiden för Reflexen av största betydelse. Av naturliga skäl har ekonomin inte räckt till för att göra angelägna och nödvändiga investeringar i Reflexen, som är sliten. Den frågan måste finnas med i planeringen gällande Kärrtorps torg. Utan Reflexen dör torget på kvällarna.

Kommentar:

Arbete kring torget pågår och synpunkterna vidarebefordras till exploateringskontoret och Svenska bostäder.

RI

Solstudier har framtagits enligt samrådshandling DNR 2011-13548 och i Björkhagens bibliotek hänvisas till en bilaga. Utdrag ur solstudierna visas endast ingen bilaga fanns, vill gärna se komplett studie. Ta med dessa till samråd i Kärrtorp 17 och 18 e maj och sänd gärna till mig en kopia via epost.

Föreslår att huset på Karlsövägen flyttas minst 1 meter söderut.

Kanske innebär det att även det andra nya huset (längs

Söderarmsvägen) också behöver flytta 1 meter söderut. Flyttas inte husen kommer fastigheterna mittemot varandra längs Karlsövägen mycket nära varandra då gatan är smal. Med mitt förslag släpps sol fram bättre till fastigheten norr om Karlsövägen brf Karlsön, och får bättre plats för p-platser längs Karlsövägen, alternativt gör huset en våning lägre.

Trots allt tycker jag att det är bra att tomten bebyggs.

RI

Föreslår att det planerade huset på Karlsövägen flyttas minst 2-3 meter söderut och en rad för parkering (handikapp) placeras utmed fastigheten. Det kan innebära att det andra nya huset (längs Söderarmsvägen) också behöver flytta något söderut, men efter vad jag förstått kan en planerad handikapparkering mellan husen istället att flyttas från mellanrummet mellan husen till gatan längs med Karlsövägen. Detta arrangemang fanns med i den ursprungliga planen efter vad jag förstått vid samrådsmöte. Flyttas inte husen kommer fastigheterna mittemot varandra längs Karlsövägen mycket nära varandra då gatan är smal. Solstudier visar att fastigheten

Karlsövägen 1-3 avskärmas från solen en mycket stor del av året. Med mitt förslag släpps sol fram bättre till fastigheten norr om Karlsövägen brf Karlsön, och får bättre plats för p-platser längs Karlsövägen. En gipsmodell vid utställningen i Kärrtorp var utformad enligt vad jag nu föreslår med huset indraget några meter. Det var tydligen ett ursprungligt eller tidigt förslag under utformningen. Ett annat störande inslag är stora upphöjningar på taket avsedda för hissmaskineri. De bör kunna flyttas till källarutrymme. Ytterligare ett acceptabelt förslag är att bygga båda de nya fastigheterna längs Söderarmsvägen. Följer ni något av mina förslag kommer jag inte att överklaga byggnationen, då jag ändå tycker att det är viktigt att det byggs nytt.

Kommentar:

Staden har under processen tagit fram alternativa lösningar och önskar behålla Karlsövägen utan kantstensparkering. I förhållande till stadsdelens bilinnehav och parkeringsbehov bedömer stadsbyggnadskontoret att det är möjligt att minska antalet parkeringsplatser och därför är det inte aktuellt att anlägga nya kantstensparkeringar. Enligt stadens styrdokument Framkomlighetsstrategin bör parkering i större utsträckning ske i garage eller på tomtmark.

Se även Stadsbyggnadskontorets ställningstagande under rubriken Sol och skugga.

KA

- Det finns absolut inte plats för någon biltrafik eller några parkeringsplatser på Kärrtorpsplan, som Handelsutredningen förespråkar! Förhindra detta!
- Plantera inte fler höga träd på Kärrtorpsplan, då detta stjäl ljus. Välj istället lägre växtlighet.
- Förstör inte de vackra träden genom att sätta upp lampor i dem! Jag vill inte behöva känna det som att det är jul året om. Men ifall nu träden absolut ska belysas, så är det bättre att göra det underifrån (jag själv föredrar dock en annan sorts belysning, för att förhöja stämningen i gaturummet – Alltså inte någon belysning på just träden, eftersom jag tycker att träden är finast som de är naturligt. Utan belysning)
- Avstå från att färgsätta belysningen på Kärrtorpsplan! Det skapar en konstgjord känsla som jag inte vill ha. (Det räcker och blir över med den röda linje som redan finns.)
- Ta bort skärmtaket ovanför trappan upp mot Lågsjärsvägen och ge postlådorna där en bättre placering.
- Bevara och ev. bygg ut markbeläggningen av Erik Glemme, men gör den mera hållbar. En vacker markbeläggning av sten över hela Kärrtorpsplan förhöjer torget!
- Sätt upp sittbänkar av trä. (Alltså inga kalla sten-/betongbänkar.)

- Förstör inte Kärrtorpsplan genom att låta det se ut som en lekplats. Det finns många olika sorters saker som barn uppskattar att leka med/ i, men som för den sakens skull inte direkt behöver se ut som "lekplatsföremål".
- Den sk otydliga zonen mellan det privata och det offentliga; att förgårdsmarken flyter samman med gångbanan. Det ser jag som en positiv öppenhet. Inte alls som något negativt som skapar otrygghet, som ni påstår. (Exempelbilden från Östberga, med en prydlig avgränsad förgård, anser jag ser både slutet och mycket tråkig ut.)

Önskningsgällande handeln, från min sida:

- En större Frukst-och Grönsaksaffär. Helst (Alternativt en torghandel liknande den på Brommaplan)
- Manuell disk i mataffärerna
- En Fiskaffär?
- En Järnaffär

Gällande den kommande bebyggelsen:

Här är jag till största delen positiv, även om jag är mycket tveksam till den mörkbruna färgsättningen på husen i kv. Söderarm. Kv. Grönskär ser spännande ut, och smälter in fint ser det ut som. Färgsättningen på lamellhuset längs Kärrtorpsvägen, kv. Näskubben, står det ingenting om vad jag kan se. Så jag undrar hur det är tänkt att se ut? Grönaktigt som på bilden?

Kommentar:

Bebyggelsens gestaltning och färgsättning kommer att studeras vidare under den kommande processen. Arbete kring torget pågår och synpunkterna om torget vidarebefordras till exploateringskontoret. Angående handel vidarebefordras synpunkterna till Svenska bostäder.

UC

För snart 10 år sedan fick vi genom Konstnärcentrum Öst, uppdrag att göra förslag på utsmyckning av vår närmiljö. Eftersom jag bor i Kärrtorp blev det naturligt för mig att fokusera på torget. Och framförallt på de ofta nerklottade, trista pelarna och betongfundamenten som tunnelbanan vilar på.

Eftersom jag är textilkonstnär valde jag vävtekniker som "gåsögon, fiskben, kypert och rosengång", som i kakel skulle klä in pelarna och fundamenten. Mönster i gråblått och guldockra. Längst ner på fundamenten skulle "vävda" djur vandra runt i barnhöjd.

I uppdraget ingick att bygga modell och presentera för stadsdelsförvaltningen. Tyvärr blev det inget av projektet. Pelarna ägdes av SL, tror jag, marken de står på, hyrs av Svenska Bostäder osv. Det verkade vara alltför komplicerat att finansiera och för många som skulle besluta.

Kanske är det dags att blåsa liv i detta mitt gamla förslag om att "sätta färg" på Kärrtorps Centrum?

Kommentar:

Arbete kring torget pågår och synpunkterna vidarebefordras till exploateringskontoret.

BH

Det vore bra om man bygger på 2 våningar på husen i Kärrtorp centrum. Svenska bostäders. Då kan de som bor där nu utan hiss, bo kvar och pensionärer och barnfamiljer kan flytta in i de två våningarna som byggs. Då blir det hiss i alla husen. Det är nära till Centrum och till T-bana. Hoppas att Svenska bostäder gillar mitt förslag.

Kommentar:

Centrumhusen ingår inte i planområdet, men synpunkten vidarebefordras till Svenska Bostäder.

Jonas Claeson
planchef

Ewa Wåhlin
stadsplanerare